The First Telugu Bi-weekly in Andhra Desa: The only Telugu Newspaper for H. E. H. The Nizam's Dominions.

గోలకొండ పత్రిక

ట్రూప్ బజారు, హైదరాబాదు, (దక్కన్.)

ప్రతి సోమ, గురువారములు ప్రకటింపఁబడును

సం॥ చందారూ ౬-౦-౦ అర్థ ,, ,, ౩-౦-౦ విడి ప్రతిక ౦-౧-౦	**GOLKONDA PATRIKA** HYDERABAD, Dn.) THURSDAY 7-2-1935 ౧౦౩౬౬	ప్రాతపత్రికకు వెల ప్రత్యేకము

సంపుటము ౯ } శా.శ.౧౮౫౬ శ్రీ భావనామ సం॥ మాఘ శు॥ ౪ గురువారము ౭-౨-౧౯౩౫. { సంచిక ౭౪

ప్రకటన

దక్షిణ హైదరాబాదు పట్టణమున ముషీరాబాదులో నెలకొల్పబడిన కుటీర పరిశ్రమాలయమునకు (గవర్నమెంటు కాటేజి ఇండస్ట్రీసు ఇన్స్టిట్యూటు) "వెదురు బెత్తపు సామానుచేయుట — తట్టలు తయారుచేయుట ,, Rattan Furniture and basket making యందు మంచి అనుభవమును, సామర్థ్యమును, కలిగిన ఒకమాస్టరు నెలకు హెచ్చు 50/ ఏబది రూపాయల వేతనమున కావలయును.

మాస్టరు నాతనికి ప్రాశస్త్యమీయబడును. దరఖాస్తులు 15వ ఫిబ్రవరి 44 ఫసలీ లోపుగా యీక్రింది చిరునామాకు చేరునట్లు పంపవలయును.

సూపరెంటెండెంటు.

గవర్నమెంటు కాటేజియిండస్ట్రీసు
ఇన్స్టిట్యూటు
ముషీరాబాదు రోడు, హైదరాబాదు (దక్కన్)

భారతదేశములో ప్రాచీన మాధ్యమిక యుగములో విద్య

డాక్టరు కజిన్సు గారి ఉపన్యాసము.

గతమంగళవారము ౨౮ జనవరి ౧౯౩౬ నాడు మద్రాసు రాజధానిలోని మదనపల్లిలో నున్న థియొసాఫికల్ కాలేజియొక్క ప్రిన్సిపాలు అగు డాక్టర్ జేమ్సు ఎచ్. కజిన్సు గారు ప్రకృత్యానమండలి దివానుహాలులో ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయ యాజమాన్యమున యియ్యబడిన మూడు ఉపన్యాసములలో మొదటిదానిని యొసంగిరి. ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాపీఠము వారు డాక్టరు కజిన్సు గారిని విద్యావిషయమును గూర్చి మూడు ఉపన్యాసములను యిచ్చుటకై మన హైదరాబాదు నగరమునకు ఆహ్వానించియున్నారు. ఆరోజున మహా ఘన నిజాం ప్రభుత్వము వారి విద్యాశాఖకు ప్రధాన కార్యదర్శియగు నవాబ్ మసూద్ జంగ్ బహద్దర్, యం. ఏ. (ఆక్సన్), బారట్లా గారు అధ్యక్షత వహించిరి. ఆరోజు ఉపన్యాసవిషయము „హిందూదేశములో ప్రాచీనకాలమందును మాధ్యమికకాలమందును విద్య" విస్తరభీతిచే ఉపన్యాసముయొక్క ముఖ్యభాగములను మాత్రమే సారాంశముగ ఈ క్రింద ప్రకటించుచున్నాము.

ప్రాచీనయుగము' అనగా చరిత్రకారులు క్రీస్తుని జననమునకు వేలకొలది ఇతిహ్యగతము జరిగిన వేదకాలమున్ను, దాని తరువాతదియగు బౌద్ధమత వ్యాప్తి కాలమును కలిసి అర్థము. మాధ్యమిక యుగము మహమ్మదీయులు పరిపాలించిన కాలము. మొదటి ఉపన్యాసములో ప్రాచీన, మాధ్యమిక యుగములందు భారతదేశమును వరించియుండిన కొన్ని విద్యాబోధన పద్ధతులను ఆచారములను తెలిపి, తర్వాత రెండవ ఉపన్యాసములో భావిభారతవిద్యకై కొంత పద్ధతినిసూచన చేయబడును. మూడవ ఉపన్యాసములో ఇంకను అభివృద్ధిచెందుచున్న మానవజాగరతయొక్క అవసరమును గురించి ఉపన్యాసము పూర్తిచేసి ఇతరులు చర్చించియుండని కొన్ని విషయములు చర్చింపబడును. అవియేవనగా విద్యాబోధనలో సృష్టి, శక్తి విద్యాబోధనలో శక్తి

ఇండియాలో ఇతర రాష్ట్రములు సాధించనిదానిని, అనగా మాతృభాషలో విద్య, ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయ స్థాపనచే సాధించిన మహా ఘ. వ. నిజాం ప్రభువుగారి రాష్ట్రమునకు సంబంధించిన విద్యాసమస్యను గూర్చి చర్చించు గౌరవము నాకీయబడినది. జీవితమంతయు విద్యాబోధనలోనే గడుపుచున్న నన్ను ప్రపంచమునకు ఆదర్శమైన ఒక విద్యావిధానమును తెలియజేసినవారియెదుట నా అభిప్రాయములను తెలుపకోరుట నాకు సవాలుఅని తోచుచున్నది. నేను నాకు తోచినదానిని చెప్పి సర్ అక్బర్ హైదరీగారును డాక్టరు మెకంజీగారును యిదివరకే చెప్పిన విషయములనే ఒక ప్రత్యేక విధముగ బలపరచెదను

పూర్వవిద్యావిధానమును గూర్చి చెప్పి భావివిధానమెట్లుండవలెనో ఆలోచించుటయన ప్రస్తుత విద్యావిధానమును విమర్శించుటయే యగును. నేను విమర్శ చేయవచ్చునుగాని ఆతనియొక్క తప్పులని చెప్పజాలకుందును. నేను కొన్ని అవలంబించదగిన సూచనలను చేసెదను. యిప్పుడు యెందరోయెన్నో విమర్శలు చేయుచున్నారు. యిప్పుడు మనదేశములో రెండువిధములగు భావములున్నవి. ప్రాచీనమైనదానిని అంతయును మంచిదని అంగీకరించువారొకరు. ప్రాచీనమైనదనియే తోసివేయువారింకొకరు. అయినను యేపక్షమువారుగాని గతించినదానిని గూర్చి ఆలోచించుటయెప్పటికినితప్పదు. నేను భావివిధానమును గురించి సూచనచేయుటకుమాత్రమే ప్రాచీనవిధానమును గూర్చిచర్చించెదను. పూర్వకాలములో మన పెద్దలు ఎటువంటి సత్ఫలములను గాని చేయక జీవితమునకు అనుకూలమగు విద్యావిధానమును పొందుచుండిరి. జ్ఞానమును గడుపుటలోను కళలను, వృత్తులకు సంబంధించిన పరిశ్రమలలోను మన ప్రాచీనుల సత్యమునకు మన [illegible] యెక్కువగ [illegible]. కాబట్టి వారి విద్యావిధానమెట్టిదో, దాని సూత్రములేమో తెలిసికొనుట ముఖ్యము.

ప్రాచీనులు విద్యార్థిని ఆత్మవిగ్రహమునకై యత్నించుచుండు జీవాత్మగా భావించుచుండిరి. ప్రతియుగములోను [illegible] దృష్టియుంచుకొనబడెను. [illegible] తెలిసికొనవలసియుండెను. ఒక ప్రాచీనభారతీయుని [illegible] సంపూర్ణమైన [illegible]. కాబట్టి [illegible] గా నుండుటయేముఖ్యముకాదు. హిందూదేశములో ప్రాచీనకాలములో విద్యనుప్రయోజనకరమగు [illegible] మోక్షసాధనముగా నుండుటకే విద్య లక్ష్యింపబడుచుండెను. విద్యాబోధనపద్ధతులను గూర్చి గ్రంథములను ప్రాచీనులెవరును గాని వ్రాసియుండలేదు. కాని యితర గ్రంథములలో పరిపూర్ణమైన విద్యాబోధనపద్ధతి చూపబడుచుండెను. ఆసందర్భములను చూచినచో ప్రాచీనుల దృక్పథము తెలియగలదు. ఇప్పటివలెనే గ్రాడ్యుయేటుల అనుచున్నాము. పూర్వము వీరిని స్నాతకుల అనుచుండిరి. అనగా విద్యపూర్తిచేసికొనినవారు, స్నాతకుడు అనగా స్నానముచేసి పరిశుద్ధిచెందినవాడు అనగా విద్యచే సంస్కారము పొందినవాడు యని భావించినవాడు యని అర్థము. విద్యను గూర్చిన అభిప్రాయములలో వినయము అనునది ముఖ్యమై యుండెను. ఇండియాలో [illegible] విద్య అనగా శుద్ధిసంస్కారమయి యుండెను. శుద్ధిసంస్కారము శరీరమునకు శిక్షణను చేతను, బుద్ధికి బోధచేతను, మనస్సుకు ధ్యానము చేతను కలుగుచుండెను. జ్ఞానమనగా అనేక విషయములను మెదడులో చేర్చిపెట్టుట కాదు. అనేక విషయములను పర్యాలోచనచేసి చేసి ధ్యానముచే అత్యున్నతమైన సంపాదించుటయే జ్ఞానము. అట్టియనగా పాశ్చాత్యదేశములకిట్టి భారతదేశములయొక్క ప్రాముఖ్యత [illegible] అవసరములేదు. నేను న్యూయార్కులో ఒక ఆర్టుకాలేజిలో ప్రొఫెసరుగా వుండినపుడు నన్ను వట్టి భావప్రేరితునిగా భావించుచుండిరి. ఆకాలేజిలో భగవంతుని పవిత్రత, అయినను అక్కడివిద్యార్థులకు తమనందరినిమించిన శక్తి యేదో యొక్కటి తమపయి అధికత్యము వహించియున్నదని తోచుచునేయుండెను. వారాశక్తి నిగురించి చెప్పవలసిచో యేదో యొక పదము ను ఉపయోగించవలసియుండెను. హిందూదేశములో ఆత్మ యనగా వివిధములైన యింద్రియశక్తులకు వెనుకనుండి కొనసాగ యింద్రియశక్తుల ద్వారా పనిచేయునట్టి ఏకశక్తి యని అర్థము.

ప్రాచీనహిందూదేశములో కఠినమైనవడవడి నిబంధనలు వ్యష్టికును సంఘమునకును కూడనుండెను. ఆకాలములో వ్యక్తి సంఘములో అంతర్భాగముగనే పరిగణింపబడుచుండెను. ఈ వ్యవహారము బహిరంగవీథులలో వృద్ధిచేయుట నిషేధింపబడెను. ఇప్పటికూడ అనిబంధనను కొన్నివీథులలో ఆచరించవచ్చును. క్రమముతప్పకుండుటయు ఆకాలములో ముఖ్యమైయుండెను. ఇన్నిమాటలేల, ఆకాలమునవిద్యయన నేమి. భిన్నత్వము దాటుటయే విద్య. విశ్వవిద్యాలయములలో విద్యార్థియొక్క ఆరోగ్యము జాగ్రత్తగా కాపాడబడుచుండెను. ఆకాలపు విశ్వవిద్యాలయములు పరీక్షచేయు సంస్థలుగాక విద్యనేర్పుసంస్థలుగా నుండెను. ఆహారముకుద్దిగా నుండునట్లుకూడ జాగ్రత్త నెరవేరబడుచుండెను.

ఎప్పుడైతే విద్యయొక్క ఉద్దేశము ఆత్మోన్నతియైనదో అప్పుడు ప్రాచీన భారతీయులలో విద్యయన ఒకపవిత్రవిధిగానుండుటలో ఆశ్చర్యమేమియు లేదు. ఇప్పుడు విద్యను పవిత్రత్రిగా నెంచుగురువులను సృష్టించగలిగినచో యెంతోబాగుండును. విద్యచెప్పుట ఒకధర్మముగా తలచబడుచుండెను. ప్రతివాడును విద్యచెప్పి, ఆత్మజ్ఞానమును పొందకోరుచుండెను. యిది ఆదర్శముకూడ ఖ్యాపకమే. ప్రతిఆదర్శమునకైనను విద్యాదర్శమునూడ సంపూర్ణముగా సాధింపబడలేదు. అప్పుడును గురుదక్షిణయనునది యున్నను గురువుకు [illegible]. గురువు [illegible] విశ్వవిద్యాలయములకే యిచ్చివేయుచుండెను. సామాన్యజనులకు [illegible] చేయబడెను విద్యా రెండురకములుండెను. ఒకటిపుస్తకవిద్య. రెండవదిధర్మములు నేర్పుట. ఈ రెండవరకమును నేటికిని గ్రామములలో చూడవచ్చును. పురాణములుచెప్పుట యిట్టిదానిలో చేరినదే. దేవాలయములలో వివిధశిల్పములకు శిల్పసంబంధమయిన అర్థములు తెలుపుటయు నిట్టిదే

[illegible] [illegible] ప్రాచీనకాలములో [illegible] కాలములో విద్య [illegible] చేరియున్న [illegible] బ్రిటిషుయిండియాలోకంటె యెక్కువగా వ్యాపించియుండెనని తెలియును. ఇంతవిశేషముగా విద్యవ్యాపించుటకు ఆకాలమునరాజులు విద్యాసంస్థలకుచేసిన సహాయముకూడ ముఖ్యమైయుండెను. క్రీస్తుశకమునకుపూర్వమే నాలందా విశ్వవిద్యాలయము భారతదేశమునకులపలకూడ గొప్పప్రతిష్ఠ గడించియుండెను. టిబేటుదేశమునుండికూడ బౌద్ధులు నాలందా విశ్వవిద్యాలయమున సంస్కారముపొందుటకు వచ్చుచుండిరి. ఇండియాలో ప్రాచీనకాలమందు బాలికలును స్త్రీలు కూడ విద్యావంతులై యుండిరి. కొందరు స్త్రీలు వేదములను కూడరచించినట్లు చెప్పబడియున్నది. స్త్రీలకుయిల్లేబడిగానుండెను. తర్వాతకాలము మారుటచే విద్యలో స్త్రీలకు [illegible] సమిచ్చుచుండిరి. కాని వేదకాలములో పురుషులకును స్త్రీలకును సమానమైనవిద్యావకాశములు కల్పింపబడుచుండెను. మరల యిప్పుడుకూడ అటువంటి పద్ధతికే మనము పోవుచున్నాము.

ప్రొఫెసరులును క్షత్రియులును ఒకచోటనే చదువుచుండిరి. ఆచార్యులకు చండాలురుమాత్రము దూరముగానుంచబడుచుండిరి. ఆక్రమములో చిన్న చిన్న పాఠశాలలకు నాలందా, తక్షశిలావిశ్వవిద్యాలయములవంటి పెద్దసంస్థలతో సంబంధముండెను. నేడువిశ్వవిద్యాలయములకు కళాశాలలు చేర్చబడినట్లే అప్పుడును నాలందా, తక్షశిలావిశ్వవిద్యాలయములకును చిన్నకళాశాలలు చేర్చబడియుండెను. విశ్వవిద్యాలయములలో న్యాయశాస్త్రము, వైద్యశాస్త్రమును మున్నగునవి నేర్పబడుచుండెను. విద్యాబోధనలో మూడుముఖ్యాంశములుండెను. కొన్నిక్రోధాదిభావములనిగ్రహము, ఆలోచనాశక్తి, కర్తృశక్తి —యీమూడుశక్తులును విద్యచే వికాసమునొందింపబడుచుండెను. ఎక్కడగాని ఎప్పుడుగాని విద్యలవసరములని ప్రతివారిచేతను ప్రధానముగ భావించబడుచుండెను. రాజులంతయుననుకూడ పాఠశాలలుండెను. ఇతరభాగములపై విచారణలేక స్వతంత్రకళాశాలలును విశ్వవిద్యాలయములుకూడ నుండెను. ఆత్మజ్ఞానమిచ్చువాడు ఆచార్యుడు, మనశ్శక్తిని మేధాశక్తిని వికాసము పొందించువాడు గురువు.

ఋగ్వేదములోగురువు నిష్కళంకచరిత్రుడుగను, సద్భావుడుగను, బలిష్ఠుడుగను, నిరాడంబరుడుగను, ధైర్యవంతుడుగను, ఉత్సాహవంతుడుగను, దయావంతుడుగను, సుస్వరుడుగను, సంతుష్టుడుగను వుండవలెనని చెప్పబడియున్నది. వేదకాలములో విద్యార్థి శాంతుడుగను, ప్రయోజకుడుగను, సహనశీలముకలవాడుగను వినయవంతుడుగను, సద్వర్తనుడుగను, శ్రద్ధాళువుగనువుండెను. బడిలో నేర్చుకొనువదియంతయు పూర్ణవిద్యలో నాల్గవభాగము మాత్రమే. ఆత్మశీలత, తోటివారివలన, జీవితమునుండి నేర్చుకొనదగినది యెంతోగలదు. అదియు విద్యయేఅని మనువుయొక్క అభిప్రాయము. పూర్వకాలములో ప్రవేశపరీక్షకూడవుండెను. ఆదినములో నూటికి ౭౦ మందిలో మొదలు ౮౦ మందివరకు యీపరీక్షలో తోసివేయబడుచుండిరి. ఈపరీక్షలో కడతేరినవారు కొందరు ఉపాధ్యాయులుగను, మరికొందరు పండితులుగను, మిగిలినవారు రాజకార్యములయందును చేరుచుండిరి.

ఇప్పుడు పిల్లవాడేస్వయముగా గ్రహించునట్లుతోడ్పడు విద్యాపద్ధతియొకటిగలదు. ఇది పూర్వముకూడ తెలిసియుండెను. అప్పుడువిద్యయనగా వట్టి నిష్ప్రయోజనమగు శ్రవణ నియమము కాదు. మానవశక్తిని ఆత్మసాక్షాత్కారమువైపు మరలించుటయే విద్యకుఅర్థమైయుండెను.

ఇప్పుడు పెద్దచర్చకుతావిచ్చిన భాషాసమస్యను మనవారెన్నడో పరిష్కరించిరి. బుద్ధుని తనబోధనంతయు అందరికిని సమానమయిన పాలీభాషలో గాక ఆయా ప్రాంతముల మాతృభాషలలోనే బోధచేయవలెనని శాసించినట్లు బౌద్ధగ్రంథములలో గలదు. ఇందువలన పెరిగిన వారికికూడ విద్య కుమంచిపాటు [illegible]. బహ్మచర్యాశ్రమమందలి గృహస్థాశ్రమము స్వీకరించినవారుకూడ నూరలయొక్కడికైనను విశ్వవిద్యాలయమునకుపోయి చదువుకొనుటకు అవకాశముండెను. అప్పుడు నేర్పబడుచుండినవిద్యలేవియనగా మతము, తత్వశాస్త్రము, యోగము, గణితము, పదార్థవిజ్ఞానశాస్త్రము, రసాయనశాస్త్రము, జ్యోతిశ్శాస్త్రము, కళలు, సంగీతము, తర్కశాస్త్రము, యింకను యితరవృత్తివిద్యలు అప్పుడు విద్యాకళలలో అన్వయింపబడుచు విద్యలు కళలు అను భేదముండెను.

[illegible]

[illegible] నివేదిక

(శేషాద్రి రమణకవులు)

సెప్టెంబరు నెల చలికాలము వెలవులు రంజాను నెల సెలవులు కలియుటచే కలిసిన యవకాశమునందు మండలిపక్షమున పరిశోధనకృషి కొంతవఱకు జయప్రదముగా జరుపనవకాశము చిక్కినది. ఈ కార్యక్రమమునందు తోడ్పడిన అభిమానులకు కృతజ్ఞతాభివందనములను సమర్పించుచున్నారము.

ఆత్మకూరు

హనుమకొండకు పదునాఱు మైళ్ళదూరములోనున్న దేశాయి ఆత్మకూరునకేగి, శ్రీయుత దేశాయిగారికీయుద్యమవిశేషములు దెలుప వారాదరించి తమ గ్రామములలో పరిశోధనకృషి జరుప నవకాశములు గల్పింప వాగ్దానము గావించిరి. గ్రామమునకల ప్రాచీనశివాలయము సందర్శించితిమి. మధ్య శివాలయము రెండుప్రక్కల రెండు రెండు శివాలయములతో పంచాయతనముగనున్నది. ఇది కాకతీయులనాటి దేవాలయము. [illegible]

[illegible]

కొండపర్తి

హనుమకొండకు కొండపర్తి ఎనిమిది మైళ్ళదూరమున నున్నది. [illegible]

[illegible]

కుడ్యములగల విగ్రహములలో గర్భస్థ్యేదకులు [illegible] ఇటువంటి శిల్పములో నున్నవి. [illegible] ఇచటికాలంబు దేవతావిగ్రహములు చెక్కబడినవి. ఇటగల శిలాఫలకములందు, పదునెనిమిది చిన్న చంద్రప్రతిమలతో నున్న ఒక చంద్రవిగ్రహము [illegible] చెక్కబడినదియొక విలయు, కౌపీనధారిగ గనిపించు పురుషప్రమాణము [illegible] కృష్ణశిలానిర్మితమగు జైనవిగ్రహము ప్రత్యేక దర్శనీయములు. [illegible] ఇటగల వినాయక, భైరవ, శక్తి విగ్రహములు దృష్టాంతములు. [illegible] కొంత ఫలించినది.

విద్యానగరము (రాయపర్తి)

హనుమకొండనుండి [illegible] రాయపర్తి యను ప్రాచీనగ్రామము కలదు. ఇటగల శాసనముల శోధించుటకు [illegible]

[illegible]

దర్శింపదగినవి. [illegible] గ్రామములు [illegible] కొన్నివిశేషములు [illegible]

[illegible]

బౌద్ధయుగము

[illegible] ధనుర్విద్య, కృషి [illegible] సంగీతశాస్త్రము [illegible] నౌకాయానవిద్య [illegible]

ముసల్మానుల యుగము భారతీయ విద్యాభివృద్ధికి ముసల్మానులు [illegible] కొన్ని సాంప్రదాయములు [illegible] ఫారసీకవి [illegible] ముసల్మానులు తెచ్చినట్టివే. [illegible] మహమ్మద్ ఘజ్నీ [illegible] మహమ్మదు ఘోరీ [illegible] ఫిరోజ్షా [illegible] హిందూమతగ్రంథములను [illegible]

[illegible] సుల్తాన్ మహమూదు [illegible] ప్రోత్సహించెను. [illegible] సాంప్రదాయము [illegible] అక్బర్ చక్రవర్తి అందరికి విద్యలభించునట్లు చేసెను. హిందువులకు వారి మతవిద్య బోధింపబడెను. ముసల్మానులు [illegible] తర్కశాస్త్రము, [illegible] శాస్త్రము, పదార్థ విజ్ఞానశాస్త్రము, చరిత్ర, అర్థశాస్త్రము, వ్యవసాయము, గణితశాస్త్రము, [illegible] సంఘశాస్త్రము వృద్ధినొందెను.

తర్వాత డాక్టరు [illegible] బౌద్ధకాలములోను [illegible] విద్యావిధానమును [illegible] కృతజ్ఞతా వందనములతో సభముగిసెను.

భావివిద్యా విధానము

రెండవరోజు [illegible] డాక్టర్ [illegible] తమ [illegible] ఉపన్యాసము [illegible] అందులో [illegible] హిందూస్తానులో యుక్తవిద్యాపద్ధతి [illegible]

[illegible]

విద్యయందు [illegible]

[illegible]

[illegible]

ప్పుచున్నదిగదా. , యేమనువెనను కండ్లుదిప్పిచూచుము కన బడునదిఆత్మయొక్కటే " (శ్రీశంకరాచార్య భాష్యము)

విద్యలో వృత్తివిద్య యిత్యాది భేదము లుండినప్పుడు గూఢ్రపతి వారికిని ,ముఖ్యవిద్య" (యన్సైక్లోపీడియాల్ యమ్యక్ష) అని మనఆర్థిక శాఖామాత్యులగు సర్ అక్బరు హైదరిగారు చెప్పునట్టి విద్య అత్యవసరము విద్యాపాఠనములు అనగా యిండ్రియములు దేహామునుగూర్చి మొదట నేర్పుకొనవలెను. తర్వాతశక్తి యుక్తి వాటినిగూర్చి అనగా అన్నమయ కోశమునుగూర్చి నేర్పుకొనవలెను. పిమ్మట విద్యార్థి తాకొక పరిపూర్ణవస్తువనుకొనటయేగాక మరియొక పరిపూర్ణవస్తువులో ఒక భాగమనికూడ గ్రహించగలుగవలెను. ఇట్లు గ్రహించిన వ్యక్తి తానుచేరియున్న సంఘములో నుండి వారికందరికిని క్షేమకరముగ నుండునటుల నడువవలెను. గీతనే ,ఆత్మనో మోక్షార్థం జగద్ధితాయ.అని చెప్పినది.

ఇంకొకటుండెను భావసంస్కారము. ఇప్పుడు తెలిసినప్పుడు విద్యను మాత్రమే నేర్పుచున్నాము. ప్రపంచములో కన బడుగందరకొకటుండెను భావములు, విద్యాసంస్కారహీనము తెలియగ బడుచుండుటచేతనే కలిగినదనినమ్మకము. కళ్ళ కట్టయొక్క భావముల సంస్కారమునిచ్చువిద్య ఇటలిలో సమాలిస్సు విద్యాకోర్సులు ఒక సంవత్సరము ప్రత్యేకపడి తయారుచేసినవి. కనిపించిన విద్యార్థులకు కియొక్క సంపూర్ణవికాసము కలచేత సాధ్యమయినంత సాధ్యముగ మరియొక పద్ధతిచే కొదవిరి. మాతృభాషకంటెకూడ కళ ముఖ్యము. మాతృభాషాసను వ్యసంఘములో ఒకరియభిప్రాయములను తెల్పు అవసరమునుఎటిదో. కళయన్నను సంఘములోకేవున్నను అభిప్రాయములను ముఖ్యమయినది. సంఘము లోకేవిప్పుడు పుస్తకములలో వ్యక్తిఅభిప్రాయములను వ్రకటింపరాదని అనుగనప్పుడు. కాని పుస్తకముల ద్వారా కళలోనని అభిప్రాయములు శాశ్వతముగా ప్రకటితములు కావు.

విద్యలో మతవిద్య యెంతవరకు అవసరమనుగూర్చి పర్యాలోచించు ఈకాలములో పైన్సు అనునది పచ్చిమతవిద్యను భావిస్థానమునుండి తరిమి వేసినది. పైన్సుమతమునకు మూఢ విశ్వాసములని పోషించెనిదేగాని తుదకు అదిచేసినపనియే మిగా ప్రాచీన మూఢవిశ్వాసములను ప్రారద్రోలిన దిక్కుమూఢవిశ్వాసము లను వ్యాపింపజేయుట. ఈనాటిలో పైన్సుమతవిద్యను ఓడించినది యిప్పుడు అదియే ఓడుచున్నది. అదితనకు తానుమున్నున్న మార్గము నేడు తెల్సుకున్నది. అయినను యిప్పుడు పైన్సునిపుణులు మతము నెందు కొరకు మాత్రము గౌరవముగలవారో చెప్పుటకష్టము. ప్రతి మానవునకు సత్యశోధకప్రవృత్తిని గోరుచుండును. ఆప్రవృత్తితో కలిగిన ఆకలికొరకు తీర్పునది మతమే. కాబట్టివిద్యలో మత ముఖ్యము. మతములు అనేకములై భేదములనిపించుచుండుటచే మతమును విద్యలో చేర్పరాదందురు. అట్లైన నోటలోమతములకే నాభేదములు? ఎన్నియితరవిషయము లలోనున్న దేని మానుకొనుచున్నాము.

కాబట్టి విద్యార్థిది యేమతమో అతనికి ఆమతవిద్యయందలి ప్రధానవిషయముల నన్నిటి నినేర్పుటకు యేర్పాటుచేయవలెను: ఇట్లుచేసిన చో వివిధమతస్థులు జీవితమందలి కష్టములనుపో గొట్టుటకై ఆయామతములయందలి మూలత త్వములను ఐకమత్యముతో వినియోగించగలుగుదురు.

డాక్టరు కజిన్సుగారు అంతవరకు చెప్పిన విషయముల నన్నిటిని పునఃసంగ్రహముగ చేర్చిరి తుదకు భావివిద్యావిధానములో ధ్యానముకూడ ఒక ముఖ్యభాగముగా చేర్చబడవలెనని చెప్పి ముగించిరి.

పిమ్మట ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయ ప్రొఫెసరు భాష్యం అయ్యంగారు, కజిన్సుగారు చెప్పినదానిని మెచ్చుకొనుచు, విద్యలో మనస్సుకేగాక ఆత్మకుగూడ సంస్కార మునిచ్చుట ముఖ్యమని అంగీకరించిరి.

కృతజ్ఞతావందనములతో సభముగిసెను.

మా గోలకొండ పత్రికలో

ప్రకటనవేయించి

ఉత్తమ లాభమును పొందుడు.

ఇది నిజాంరాష్ట్రమందు విరివిగా ప్రచారముగల పత్రిక.

మేనేజరు

జిల్లాలవార్తలు

ప్రాచీన విద్యాప్రదర్శనము

[శేషాద్రి రమణకవులు]

కొప్పులసంస్థానమునకు చెందిన కుప్పనారాయణపురం భా గవతులవెలకొల్పి త్యాగజీవనమునకుపు మ. రా. రా. శ్రీ రాఘ వేంద్రరావుదేశాయి బి.యే.గారు కారణాంతరములచే మానవ కొందరువిద్వేషి శ్రీయుత అనంత వెంకటరావుగారియింట అ తిథులుగనుండిరి. ఒకదినమువారు ఆంధ్రపరిశోధక మండలిసం దర్శించి ఇంతవఱకుజరిగినపనియు లభించిన శిలాశాసనము ల చ్చులు నాణెములుచూచి జరిగినకృషికెంతయు ఆనందించిరి. భూతపేటదరగా శాసనముల గద్యమిభాగము ఇదికను బరిశోధ నమునయుండెను. మూలాను సారముగా వ్రాయబడిన పాఠము నుజదివి అందలిపద్యభాగమునకును గద్యభాగమునకును వరి యగువ్యాఖ్యానముచెప్పి పరిశోధనకార్యమున కెంతయోప్రో త్సహించిరి:

శ్రీ అనంత వెంకటరావుగారి ప్రోత్సాహమున శ్రీరాఘ వేంద్రరావుదేశాయిగారు ది॥ ౨౦-౧౧-౩౮ సాయంకాల మునను మరుసటిదినము ప్రాతఃకాలమునను నగర ప్రముఖుల ను విద్యార్థులనురప్పించి యోగవిద్యాప్రదర్శనము గావించిరి. ఈప్రదర్శనము పరిశోధక మండలి కార్యస్థానమగు హార్మ్యభా గమునందుజరిగెను. ప్రాచీనచరిత్ర పరిశోధనముతోపాటు ప్రాచీన విద్యాప్రదర్శనముకూడ మండలి యాదర్శములలో నొకటిగాన మండలిపక్షమునవే ఈ సమావేశము జరుపబడిన ది. దేశాయిగారు దాదాపుగ నలుబదియాసనములు వేసిచూపి ఏయేయాసనము ఏయేవ్యాధులనివారణము గావింప దోడ్పడు నో అయాసనముల వివరణలకువిధముగ చేయుచుండో ప్రా ణాయామము గావించుచిధమెట్టిదో, యోగవిద్య ఆధ్యాత్మి కముగా గాక ఐహికముగా నేవిధముగ మానవజీవితమునకు స హాయపడుచున్నదో విపులముగ గంభీరముగ వివరించి చిరి. నాటిప్రదర్శనమునకు విచ్చేసిన ప్రొఫెసరు వృత్తుర్తిం యరావు ఎం. ఏ.గారును ఇంకనితర ప్రముఖులును దమకుగల సందేహములనడుగుచుండ దేశాయిగారు సమాధానములు తృ ప్తికరముగ తెల్పి యోగవిద్యాప్రాముఖ్యమును చాటిరి.

మఱుసటిదినమున కొందరు యువకులను పరిశోధక మం డలిభవనమున సమావేశపఱచి శ్రీ అనంత వెంకటరావుగారు సూర్యనమస్కారములు గావించువిధమును దెలుప రా ఘవేంద్రరావుదేశాయిగారిని ప్రార్థించిరి. వింత యువకులను ల్సాహముతో నాదరించి సూర్యనమస్కారపద్ధతియు దేశ మునవివి భిన్నభిన్నస్థలములలో నాచరింపబడువిధములు తె లిపి ప్రత్యక్షము ప్రాతఃకాలమున దప్పకజరుపుటకు ఒక యు వకసంఘమునుస్థాపించి దానికొక కార్యదర్శిని నెలకొల్పి తామిట నున్న నాలుగుదినములు మాణిక్యప్రభుదేవాలయమునందు స్వ యముగా సూర్యనమస్కారముల జేయించిరి.

శ్రీరాఘవేంద్రరావు దేశాయిగారు నిరాడంబరజీవులు స్వార్థత్యాగులు. వీరుపరిశోధకమండలి పక్షమున గావించిన చిత్ర మునకు మండలిపక్షమున కృతజ్ఞత దెలిపితిమి. ఇట్టిసమావేశమును కలకాలముగలిగించి పరిశోధకమండలి ఆదర్శములను వర్ధ హించిన శ్రీఅనంత వెంకటరావుగారికి కృతజ్ఞత దెలుపుకొను చున్నారము. శ్రీదేశాయిగారి రాష్ట్రమునందలి ఆంధ్ర ప్రాం తముల పరచరింపనున్నారు. ప్రాచీన విద్యాభిమానులు ఆద రింపప్రార్థితులు.

నిడుగుర్తి రైతుల దురవస్థలు

(ఒక విలేఖరి)

౨౬ యిన్యందారు ౧౩౪౮ సాలు రాత్రికి గ్రామము నిడుగుర్తి తాలూకా మక్తల్ లో గొప్పవర్షముపడి. ఉన్నరబీ పంటలుపాడైనవి పంటలవగా జొన్న, కందభూములెపడి నది పెనగ చెరువులోనీళ్ళువచ్చుటవల పెనిగి చేతికిరాకుండా పోయినవి. ఇంకరబీపంటలు మిక్కిలినష్టమైనవి. మొదటే రైతులకష్టము చెప్పనలవికాదు. ఇట్టి సమయములో కరువుకూడ వాంతిలనేకమనుదనుకకర్వాధ్వంసము ఆయినది. ఈసమయ ములో సాహుకారులేచి రైతులకష్టపెట్టుచున్నారు కరు బాకీలతీర్పవేయుడనుచు. నశాయించుచున్నారు. యీ దీన రైతుల పరమాత్ముడే రక్షించవలెయును.

నిర్మల

గీతాసమితి

ఈగ్రామమున భగవద్గీతా పారాయణచేయు పత్యుల చేత ప్రథమమున యీగీతాసమితి స్థాపింపబడినది. దీనిలో ౪ శాఖలు.

౧. ప్రార్థనామందిరము.
౨. గ్రంథాలయము.
౩. పాఠశాల
౪. వ్యాయామశాల.

ఇతరోత్సవము మహోత్సవోజాలు జరిపిరి. శ్రీయుత మంత్రిప్రగడ వెంకటేశ్వరరావుగారు దీనిని యెంతయో సంతసించిరి.

మరియు యీలాటిసంఘసంగతులెరుగని మావారలకు గీతాసంఘమును స్థాపించుటకు పురికొల్పినందులకు శ్రీ వంకటే శ్వరచరణులు (హైద్రాబాదీయులె) ఎంతయో శ్లాఘనీయులు.

అధ్యక్షుడు ౧ డి. ఆర్. రాజేశ్వరరావు.
విచారణ సభ్యుడు ౩ జి. పాపయ్యశాస్త్రి
సంఘసభ్యులు. ౪. డి. రాజ్య
౫. యస్. గంగారాం
౬. హెచ్.నర్సింహులు వీరుమాత్రమే

యీకమిటీ వృద్ధిగాంతమగునటుల పరమేశ్వరుని ప్రార్థించుచున్నాను.

జి. శంకరశాస్త్రి
గీతాసమితి, కార్యదర్శి.

కీ. శే. గండికోట (మంత్రాల) అప్పయ్యగారు

నైజాంయిలాకా ఖమ్మంమెట్టు తాలూకా నేలకొండ పల్లికాపురస్థులగు ,బ్రహ్మశ్రీ గండికోట (మంత్రాల) అప్ప య్యగారు మంత్రశాస్త్రమునను, వాస్తుశాస్త్రమునను అపూర్వ పాండిత్యముగలవారై, తనకోసంబడినవ్రిభవవారు దీక్షతైన ను. ధనిక దీనను సమానభావమున నాదరించి పనులు నెరవేర్చి పంపుచుండుటయేగాక వారివలన నెట్టిప్రతిఫలమునుగోరక భో జనాదికముసాయములనొసంగుచు సర్వజనాదరణీయులై జగ ద్విఖ్యాతినొందిరి. ఈయన ముదిమియందు ఆయు రారోగ్యభాగ్యములను పొందియున్న సోదరసోదరీమణులు వీరి యాత్మకు శాంతినొసగుటకు మోక్షధామంబున శాశ్వతసంగి నొసంగుమని భగవంతుని ప్రార్థించుటయేగాక యని కోరు చున్నాను.

ఇట్లు
వెంకటలక్ష్మీరావు

[illegible] సంఘ ప్రచారము

[illegible] ఆమ్మారమునుండి బయలుదేరి [illegible] పల్లె [illegible] చౌటపల్లి గ్రామము [illegible] సాయంత్రము ౪ గంటలకు చేరితిమి.

చౌటపల్లి

ఈ గ్రామము ఆమ్మార తాలూకాలో చేరినది. యిచట గృహసంఖ్య ౫౦౦ జనసంఖ్య ౧౫౦౦ గలదు.

పాఠశాలలు

౧ లోకల్ ఫండు పాఠశాలగలదు. మరియు ఇచట హరిజనబాలురకు విద్యగరపుటకుగాను శ్రీయుత కే. ఆర్. హనుమంతరెడ్డిగారు [illegible] వేతనము [illegible] ఒక పాఠశాలలో ఉపాధ్యాయుని ఏర్పాటుచేసి బీదహరిజనులకు పలకలు, బలపములు, పుస్తకములు ఇత్యాదులు [illegible] హరిజనుల [illegible] ప్రశంసార్హమై యున్నది.

ఇంతియేగాక, శ్రీయుతులు, బీదహరిజనులతో, [illegible] ప్రయత్నించి సఫలతగాంచిరి [illegible]

ఎందుకన శ్రీమంతులే, అధికారపదవులందున్న [illegible] వారియొక్క [illegible] అందరికి సాధ్యమయ్యెడి [illegible] వందనముల నర్పించుచున్నము.

ఆంధ్రనిధికి విరాళములు

శ్రీయుత కే. ఆర్. హనుమంతరెడ్డిగారు	చౌటపల్లి	౧౫–౦–౦
,, చొక్కారావు దేశ్‌ముఖ్‌గారు	బషీరాబాదు	౫–౦–౦
,, ఎ. ము. పటేలుపట్వారిగారు	కొత్తూరు	౨–౦–౦
	మొత్తము	౨౨–౦–౦

ఇట్లు
మా. వెంకటేశ్వరరావు
కేం. సం. ప్రచారకుడు.

కొలిపాక

మద్రాసు, సమస్త జైన శ్రీసంఘము యాత్రలు

[illegible] తేదీన, మద్రాసునుండి రెండు ప్రత్యేక బండ్లు బయలుదేరినవి. అందు యాత్రికులు దాదాపు [illegible] గలరు. [illegible] హైదరాబాదు, సికింద్రాబాదులనుండి సేట్ [illegible] యాత్రికులను గౌరవించిరి. అచ్చటనుండి [illegible] యాత్రికు [illegible] మద్రాసు, హైదరాబాదు, జీవదయామండలి [illegible] సంకీర్తనము జేసిరి. [illegible] వెంకటసుబ్బయ్య [illegible] జీవహింసల [illegible] బోధించిరి. [illegible] జనులుగలరు.

యాత్రలు పూర్తి యగువరకును [illegible] ప్రయాణికులు [illegible]

మహారాజా బహదర్ గారి దౌరా

౩ ఫర్వర్దీ ౧౩౫౪.—

బీదరునుండి మహారాజా సర్ కృష్ణప్రసాద్ బహదర్ [illegible] ఎక్కువగ [illegible] గొప్ప [illegible] శ్రీవారి [illegible]

దేశభక్త ధర్మవీర వామననాయకుగారికి

బహిరంగలేఖ

ఆర్యా,

తమబోటి నాయకులు ముఖ్యముగా [illegible] సమయము ఇదియే. [illegible] హిందువుల మాతృభాష రాష్ట్రములో [illegible] ఆంధ్రభాష. [illegible] మాతృభాషలో విద్యావిధానము [illegible] జిల్లాల [illegible] మహారాష్ట్ర [illegible] ప్రార్థన.

ఇట్లు
మీ యభిమాని
రామమూర్తి పంతులు.

జాగీరులో మాఫీలు

౩ ఫర్వర్దీ ౧౩౫౪:—

నవాబు [illegible] ఖాన్ బహదర్ జాగీర్దార్‌గారు తమ జాగీరులలో [illegible] రైతుల [illegible] రూపాయల [illegible] మాఫీచేసి [illegible] శ్రీజాగీర్దారుగారి ఉదారమునకు [illegible]

జిల్లా [illegible] జాగీరు [illegible] మాఫీచేసినారు. [illegible] ప్రార్థించుచున్నారు.

౩ ఫర్వర్దీ ౧౩౫౪:

శ్రీయుత నవాబు [illegible] అలీఖాన్ [illegible] తమ జాగీరులలో ౧౩౪౪ సాలు [illegible] రూపాయలకు [illegible] మాఫీచేసినారు [illegible] మాఫీచేసియుండిరి.

బీదరులో కుంభవర్షము

౫౦ మందికి గాయములు

నిన్నటి బుధవారము [illegible] బుధవారము రాత్రి బీదరులో కుంభవర్షము [illegible] ౫౦ మందికి గాయములు [illegible] తెలియుచున్నది.

స్థానిక వార్తలు

వ్యవసాయ ప్రదర్శనము

[illegible] ప్రదర్శనము [illegible] హిమాయతుసాగరు [illegible] వ్యవసాయ [illegible] ౧౩౫౪ [illegible] గంటలనుండి [illegible] జరుగును.

[illegible] వ్యవసాయపరికరములు, [illegible] యంత్రములు, [illegible] ప్రదర్శింపబడును.

నోట్:— హైదరాబాదునుండి హిమాయత్‌సాగరుకు [illegible] ప్రత్యేక [illegible] ఏర్పాటుచేయబడును. అందరు దయచేయ ప్రార్థితులు.

ఈసందర్భమున హిమాయత్‌సాగరునకు హైదరాబాదునుండి [illegible] హిమాయత్‌సాగరు [illegible] నిర్ణయింపబడినది.

పురానాపూల్ శిథిలమగుట

పురానాపూల్ [illegible] శిథిలమైనది. [illegible] ప్రాణాపాయముకలదు

జార్జిచక్రవర్తి జూబిలీఫండు యేర్పాటు

రెసిడెన్సీలో విందు

హైద్రాబాద్ రసిడెన్సీ కోఠీలో ఒక పెద్ద విందుజరిగెను. శ్రీరసిడెంట్ గారు జార్జిచక్రవర్తి జూబిలీ ఫండుకొరకై విందుఏర్పాటు చేసియుండిరి ఈవిందులో సర్కారువారిగొప్ప ఉద్యోగులు పాల్గొనియుండి అంగ్లేయాధికారులుకూడా వచ్చియుండిరి అసమయములో శ్రీరసిడెంట్ బహాదరుగారు మహాఘనతవహించిన శ్రీనిజాం ప్రభువుగారు ఈఫండుకొరకై ౨౫ వేల రూపాయిలు యిచ్చియున్నారని తెలిపిరి.

విషాదము

౩ ఫిబ్రవరి ౧౯౩౫.—

హైద్రాబాద్ నైజాం రైల్వే గార్డు గారగు మౌల్వీమహమ్మద్ యిస్మాయిల్ ఖాన్ సాహెబ్ గారు రిజిమెంట్ బజారు సికింద్రాబాద్‌లో గతశుక్రవారము నాడు ఉదయము హాల్టుఘంటలకు కీర్తిశేషులైరని తెలియుచున్నది. వారికొక కుమారుడు మౌల్వీ సాదిక్ ఖాన్ సాహెబు బి. ఏ. ఉస్మానియా గార్డు కీర్తిశేషులవారి కొమార్తెనుయిచ్చి వివాహము చేయ నిశ్చయించిరి. పెండ్లిసామగ్రి అంతయుసిద్ధమైయుండెను. ఆహ్వానింపబడిన అతిధులువచ్చి సిద్ధముగానుండిరి. కాని యింతలోవీరిమరణము సంభవించినందున వేరొకతేదికి పెండ్లి నిశ్చయించినారు పరమాత్ముడు కీర్తిశేషులఆత్మకు శాంతినొసగుగాక!

డాక్టరుకజిన్సుగారి ప్రయాణము

౩౦ యిస్ఫందారు ౧౩౪౪ సాలునాడు మిస్టర్ జేమ్సుకజిన్ గారు సామంత్రయ వద్ద్ నాస్ వెళ్లిరని తెలియుచున్నది.

ఉచితఔషధము

హైద్రాబాదు మహమ్మద్‌బడేఖాన్ సాహెబ్ వల్లాజేగంజు దగ్గర భగ్యాన్‌గంజ్ యింటినంబర్ (౨౫౦౨)లో ఉదయము ౭ గంటలనుంచి ౧౦ గంటలవరకు ఖేదికి మరియు సెత్యమునకు ఆజీబిన్ ఔషధములు ఉచితముగాపంచి పెట్టబడును.

సికింద్రాబాదు జింఖానాపందెములు

౨ ఫర్వరి ౧౯౩౫ సాయంత్రము సికింద్రాబాద్ మైదానంలో జింఖానా పందెములుఏర్పాటైయుండెను. ఆపందెములోయింగ్లీషువారిని, హైద్రాబాదువారిని పెద్దపెద్ద గుఱ్ఱములుండెను.

ప్రభువునుమనికి యిటాలియాలోవిద్య

నిరాధారమైన వదంతి

మనయువరాజు పుత్రులును, మ.ఘ.వ. నిజాంప్రభువుగారి మనుమడును అగు ప్రిన్స్ నవాబ్ ముకర్రంజాబహాదర్ గారు విద్యాభ్యాసమునకై యిటాలియాకు పంపబడునని కొన్ని బ్రిటిషుపత్రికలును, యిండియాలోని పత్రికలును వార్తగా ప్రకటించినవి. ఇది నిరాధారమైన వట్టివదంతియని ప్రభుత్వ ప్రకటనశాఖవారు తెలుపుచున్నారు.

జిల్లాపోలీసు అధికారుల మహాసభ

యీవారములో హైద్రాబాదులో జిల్లాపోలీసుఆఫీసువద్ద జిల్లాపోలీసు సెంట్రల్ తెలిసి మహాసభజరుగునని తెలియుచున్నది

ఉస్మానియాట్రెయినింగు కాలేజిసొస్సైటీ

ఉస్మానియా ట్రెయినింగ్ కాలేజ్ సొసైటీ యధాప్రకారం తే ౧౯౨౫ సంవత్సరపు తారీఖులలో కాకలవు. ఎవరైతే పూర్వపు విద్యార్థులు చేరదలచినవారో వారు యిక ౨౫ తేది ఫర్వరి ౧౯౩౫ సాలువరకు తమదరఖాస్తులు పంపించవలెను. ఫీజు మాఫీచేసినారు. కాలేజీలోనుండు [రంగీన్‌కోట్] సిద్ధమైన వి వాటిఖరీదుయిచ్చి పూర్వవిద్యార్థులు నిర్ణయించిన తేదివరకు కాలేజీకు రావచ్చును

జాగీరులలో మాఫీ

సాహెబ్జాదా మీర్ మహమ్మదు అలీఖాన్ గారు తమ మహాసపల్లిజాగీరులో రైతుల రెండణాలవంతున మాఫీని ఒసంగినారని చెప్పుచున్నారు

సుంకము హెచ్చించిన వస్తువులు

మ. ఘ. వ. నిజాంప్రభుత్వ వార్తాలయమునుండి అదాయశాఖవారు కొన్ని సరకులపై సుంకము హెచ్చించినట్లు తెలుపబడుచున్నది.

యీ దేశమునుండి బైటికి పంపబడుప్రత్తి పయి యిప్పటిసుంకము రూ. ౩-౮-౦ల; హెచ్చించుటచే రూ.౪-౮-౦ లగును. వేరుసెనగల యెగుమతి దిగుమతుల రెంటిమీదయిప్పుడు "పల్లా ౧కి రూ. ౦-౧౧-౦ సుంకము" పల్లాఒకటింటికి రూ ౦-౧-౬-౦ లకు హెచ్చింపపడినది. ఆముదాలపైయిపుడుండు యెగుమతిదిగుమతుల సుంకము పల్లా ౧కి రూ ౦-౧౦-౦లు; రూ. ౦-౧౩-౦ లకు హెచ్చింపబడినది. ఆవిసెవిత్తులయెగుమతి దిగుమతులపయి పల్లా ౧కి యిపుడుండు సుంకము రూ. ౧-౦-౦లు; రూ ౧-౪-౦ లకు హెచ్చింపబడినది.

యీ హెచ్చింపబడిన సుంకములు హెచ్చింపబడినట్లు ఆజ్ఞజారీచేయబడిన తేదికి వొక ౧౫ రోజులతర్వాత అనగా ౨౦ ఫర్వరి ౧౯౩౫ (౨-౨ ఫిబ్రవరి ౧౯౩౫) తర్వాత అమలుకువచ్చును:

* * * * *

[విశేషిరి]

కర్నాటకశాఖలో ధరలు యెక్కువైయుండునని యెప్పటికప్పుడుగమనించి హెచ్చినది తగ్గినదియు తెలియజేయుటకు వొక అధికారిగలడు. ధరలు హెచ్చినట్లు అధికారి తెలిపినపుడు సుంకము యెక్కువచేయబడును. మునుపటి నెల క్రిందటినుండి ధరలు యెక్కువగానున్నవి చూచి యీ ప్రకారముగా సుంకములు హెచ్చుచేయబడినట్లు చెప్పుచున్నారు.

యీఆజ్ఞ జారీయైనతర్వాత దీనికిసంబంధముగా మరియొకఆజ్ఞ సుంకములలో మార్పునుగూర్చి జారీఅయినట్లు తెలియుచున్నది

నెయ్యిమీద సుంకము తగ్గించినట్లు అనుచున్నారు.

నిజామియా అబ్జర్వేటరీ

బులెటిన్ నెం. ౫.

మ. ఘ వ. ప్రభుత్వవార్తాలయమునుండి యీక్రింది విధమున తెలుపబడుచున్నది:—

నిజామియా అబ్జర్వేటరీలో ౧౯౩౫ జనవరి ౧౭వ తేది మొదలుకొని ౨౩వ తేదివరకు యీక్రింద వర్ణింపబడిన భూకంపములు సీస్మోగ్రాఫులచే కనబడినవి

(౧) జనవరి ౧౯వ తేదినాడు ఉదయము ౩ గం.౪౫ ని: లకు హైద్రాబాదునుండి ౧౫౦ మైళ్లదూరమున పుట్టి ఒక చిన్నకంపము.

(౨) ఆదేరోజు రాత్రి ౧౦ గం. ౫౬ ని.లకు హైద్రాబాదునుండి ౭౯౦౦ మైళ్లదూరములో పుట్టిన మరియొక చిన్నకంపము.

(౩) ౧౯౩౫ జనవరి ౨౩ వతేదిరాత్రి ౧౧ గం. ౭ ని. లకు హైద్రాబాదునుండి ౪౯౦౦ మైళ్లదూరములో పుట్టినఒక చిన్నకంపము.

పేష్కారుపు స్థానము

యిప్పటికి మాత్రము తగ్గించబడుట

మ. ఘ. వ. నిజాంప్రభుత్వ ప్రకటన శాఖవారి నుండి యీక్రింది ప్రభుత్వప్రకటన పంపబడినది:—

ప్రభుత్వ ప్రకటన

నవాబ్ సర్ అమీన్ జంగు బహాదర్ గారు పేష్కారుపుస్థానమునుండి విరమించుకొన్నతర్వాత ఆపదవివిషయములో జరుగవలసిన యేర్పాటునుగూర్చి మ. ఘ. వ. నిజాంప్రభువుగారి యీక్రిందియాజ్ఞ ప్రజలకు తెలియుటకై ప్రకటింపబడుచున్నది.

సర్ అమీన్ జంగు, నవాబ్ మహారాజా పేష్కారుగారు ఆరోగ్యము సరికానందువల్లను, ముసలితనము వల్లను ౧౯౩౫ ఫిబ్రవరి ౧వ తేదినుండి ఉపకారవేతనముపై విరమించుకొనిరి ఆపదవి యితరకారణములవల్ల అనవసరమని తెలుపబడుటచే యిప్పటికిమాత్రము అదితగ్గించబడినది అయితే పేష్కారుకార్యాలయమున యిపుడుకార్యదర్శిగానుండు నవాబ్ ఇస్మాయిల్‌యార్ జంగుగారు యికమీదట మ ఘ వ నిజాంగారి పేష్కారు కార్యాలయ ప్రధానకార్యదర్శి యనబడుదురు ఆకార్యాలయములో జరుగుపని ముఖ్యమైనదికనుక త్వరలో ఒక కార్యదర్శి అదనముగా యేర్పాటుచేయబడును

వెఱ్ఱికుక్కవిషమునకు చికిత్స

హైద్రాబాదు ౩ ఫర్వరి ౧౯౩౫.—

వనపర్తిశాఖ జవాన్ నంబరు ౧౫౫౫। గల వీరయ్య మండి, గండమాల, వెఱ్ఱికుక్క, జిల్ సండిల్ వెఱ్ఱికుక్క బజారులలో యెవరికో రచినను, కాను జామిన్ గాదెమ్మె దాక్కు ఉండగలనని తెల్పుచున్నాడు. ఎంతోమందిని ఆరోగ్యవంతులను చేసినాడు.

ఉస్మానియా విద్యార్థికి ఫ్రెంచిబిరుదు

హైద్రాబాదు: ౩ ఫర్వరి ౧౯౩౫:—

శ్రీయుత డాక్టరు హామీదుల్లా. యం. ఏ, ఉస్మానియా పి. హెచ్. డి.గారు ఫ్రాన్సు విశ్వవిద్యాలయమునుండి డాక్టరు అఫ్ లిటరేచరు అను బిరుదును సంపాదించినారు. వారు హైద్రాబాదుకు కొద్దిరోజులలోరాగలరని తెలియుచున్నది.

నవాబుగారి యాత్ర

హైద్రాబాదు; ౩ ఫర్వరి ౧౯౩౫:—

శ్రీయుత నవాబు మెహదీయార్ జంగు బహాద్దరుగారు లాలాగుడలోని తమసొంతభవనములో శ్రీనవాబు నిజామత్ జంగుబహాద్దరుగారి యాత్రాసందర్భమున ఒకవిందు ఏర్పరచిరి. విందుకు ఆహ్వానింపబడిన గొప్ప అతిథులలో నవాబు ఖుసరత్ నవాజ్ జంగుబహాదర్, నవాబు వజీర్ జంగుబహాద్దర్, నవాబు నమత్ యార్జంగుబహాదరు, రాజా ప్రతాపగిర్జీ గారు, మౌల్వీసయ్యదు అక్బరుద్దీన్ గారు, మొదలగుప్రముఖులు వచ్చియుండిరి. విందుఅయినతరువాత యాత్రోన్ముఖుని పుష్పమాలాలంకృతుని చేసిరి.

ఆంధ్రమాత్రలకు ఆర్డరు

౯౦౧. ఆంధ్రకుటీరము, హైద్రాబాదుకు యీక్రిందివిధముగ టపాఖానా కోహీర్, జిల్లా బీదరునుండి ఒకజాబు వచ్చినది.

"అయ్యా. ఆంధ్రమాత్రలు ౫౦౦ యీక్రింది అడ్రసుకు టపాద్వారా పంపు; సాగవ, పథ్యం ఔషధము వాడుకొను విధము సంకేత మెంత మాత్రము కలుగవచ్చును తెలివివ్వగలరు.."

ఆంధ్రకుటీరమందలి ఆంధ్రమాత్రల శాఖవారు సదరు మాత్రలను పంపినారో లేదో తెలియుటలేదు..

ఉద్యోగులకు సెలవు

ప్రభుత్వప్రకటన శాఖనుండి ప్రభుత్వమువారి యీక్రింది కమ్యూనికె పంపబడినది:—

౧౯౩౫ మే ౬ వ తేది జార్జిచక్రవర్తియొక్క రజతోత్సవము జరుగును ఆనాడుమధ్యాహ్నము ఫతేమైదానములో సైనికుల పోటీక్రీడలు జరుపబడవలెనని మ. ఘ. వ. ప్రభువుగారు ఆజ్ఞాపించినారు. ఆసాయంకాలమే అరజతోత్సవానందమునకై భవనములు యలెక్ట్రీదీపముల ప్రకాశముచే అలంకరించబడును. రాష్ట్రమంతటను ఆరోజు సెలవుగా పాటింపబడును.

ఉద్యోగ విషయములు

మహారాజా శ్రీకిషన్‌ప్రసాద్‌బహాద్దరు సదరుఆజం బాదేహూకూమత్ సర్కారుఆలీగారి ఫర్మానా ద్వారా విద్యుద్దీపశాఖ పూర్వపుమదద్ గారులగు మిస్టర్ బర్వెన్ గారికి నాల్గువందలరూపాయలు ఉపకారవేతనముయిచ్చుటకై మంజూరు ఒసగపడినది. మహారాజా కిషన్ ప్రసాద్ బహాదర్ బాదేహూకూమత్ మహాక్మేసర్కారుఆలీగారి ఫర్మానుద్వార నియమబద్ధమైన్న హైకోర్టుకు రిజిస్ట్రారు గారగు కీర్తిశేషులైన మౌల్వీఅబ్దుల్లాషరీఫుసా॥ గారి పేర ౯౫ రూపాయలు దయాపూర్వకంగా ఉపకారవేతనం మంజూరీఅయినది.

౨౯ యిస్ఫందార్ ౧౩౪౪ హైద్రాబాదు సెకండ్ డిపార్ట్‌మెంట్ మిర్జాగులాంము abad ... గారికి రెండుమాసములకు మారిసెలవు మంజూరు ...

[illegible] బాధ్యతావహించు విభుత్వమునకై యుత్నము

నైజాం ప్రజలలీగు సాధించగోరునది

లీగు యొక్క యిష్టాగోష్టి సభ

గతశనివారము సాయంకాలము ౮౹౺ గంటలకు మల్లా సబజారులో రాజాప్రతాపగిర్జీగారి కోఠిలో „నైజాంప్రజలలీగు”యొక్క యిష్టాగోష్టి సభజరిగెను. అనేకులుగొప్పవారు ఆహ్వానింపబడి సభకుహాజరైయుండిరి. ఆ దినాన మ. ఘ. వ. నిజాంప్రభుత్వమునందు రాజకీయ మంత్రిత్వముగనుండి చాలించుకొనిన నవాబ్ సర్ నిజామత్ జంగ్ బహదరు గారును, రాజాప్రతాపగిర్జీగారును; కర్నల్ నవాబ్ మల్లాయార్ జంగ్ బహదరుగారును, నవాబ్ మెహదీయార్ జంగ్ గారు, సర్దార్ నవాజ్ జంగ్ గారు, ఖాద్యుత్తయారుజంగుగారు, ముంతాజయారుద్దౌలా గారు, నవాబ్ తాహిరుజ్జమాన్ బహదరు గారు, ప్రొఫెసరు అబ్దుల్ రహమాన్ ఖాన్ గారు, మెహదలీఫాజిల్ గారు, మేజరు యం.జి. నాయుడు గారు, మిస్ పద్మజా నాయుడు గారు, మిస్ లీలామణి నాయుడుగారు, పండిత్ విఠ్ఠల్ రావుగారు, వామన్ నాయక్ గారు, ఆరు. యస్. నాయుడు గారు, డాక్టరు అలీఫ్ సయ్యదు గారు, డాక్టరు జె. యస్. నాయుడు గారు, చందూలాల్ గారు, జమాలోద్దీన్ గారు, అహమ్మద్ మొహియొద్దీన్ గారు. పి. వి. జోషీ గారు, కె. యస్. వైద్యగారు, బి. రామకృష్ణారావుగారు; హైకోర్టువకీల్ నూరుల్ హసన్ గారు, మాడపాటి హనుమంతరావుగారు. పండిత కేశవరావుగారు, జనార్దనరావు దేశాయిగారు మొదలైనవారలిలో కొందరుయున్నారు.

మొహియొద్దీన్, బి.ఏ.యల్.యల్.బి., గారు ప్రతిపాదించినతర్వాత: ఖాజాబరీమల్లా, బి.ఏ., గారును బలపరచినపిమ్మట [illegible] నవాబ్ సర్ నిజామత్ జంగ్ బహదరుగారు అధ్యక్షత వహించిరి. [illegible] ప్రారంభోపన్యాసమును [illegible] అనాదిసర్వ యీరాష్ట్రమందు [illegible] తత్త్వమునకు గట్టిపునాదిగా [illegible] జాతి, మత, వర్ణ విచక్షణలేకుండ రాష్ట్రముకై యుక్తిభావముతో [illegible] అనాది సాయంత్రం ఒక్క ప్రొటోకూడిరని చెప్పిరి. ముందువారే సర్ నిజామత్ జంగ్ బహదరు గారు [illegible] అభిప్రాయమిచ్చి యీబాజీకారాలోచనలను వడిపించుటకు మాటలున్నవి మనకు నుండియే మంచిరోజులు రానున్నవని సూచించు చున్నది. కొబట్టి సయ్యదలీ గారు లీగు త్వరగా వృద్ధిచెందగలదని నమ్మికను తెలుపగలదని.

తిర్వాత బి. యస్. శర్మ, కొరటాల గారు లీగుయొక్క మేనిఫెస్టోను ప్రతిపాదించియు [illegible] సభవారించిరి. [illegible]

శర్మగారి ఉపన్యాసము

మనదేశములో జాతి యొక్క సెలవువారి వేళ హైదరా [illegible] బాధమత భేదములేకుండ నును లీగు అందరికి సమానముగను అవసరములందు యిక్కట్లు కలిగిన వీళ్ళను కలిసికొని సాధించుటకొరకై యున్నది. ఇప్పటి నిజాంగారి వివేకయుక్తమగు పరిపాలనలో మనరాష్ట్రము అభివృద్ధియొక్క యుద్దేశము [illegible] ప్రజలకు అవసరములను గుర్తించి అనేకసంఘములు పుట్టినవి. ఈసంఘములు సాధించవలసినవియు, వీనిద్వారా కృషిచేయుటకు అల్పమనదు. వీటిలో కొన్ని యేకపక్షముగను సామ్యమైనదిగాని పరస్పర [illegible] యెట్టి [illegible] సంబంధించినసంఘములద్వారా యీసారి ప్రజలకు సంబంధించిన అనేకసంఘములు జాతీయభావ సంఘము నే రాష్ట్రమునకంతటికిని శాశ్వతమైన మేలు చేయగలదు.

అటువంటిసంఘముయొక్క మహత్తు మేమైనయుండవలెను? మొట్టమొదట ఆగమాలో జాతిమతపక్షపాతము లుండరాదు. రెండవదియేమన ప్రభువ నిజాంప్రభుత్వగారిపాలనలో మన జాతీయగౌరవజీవనము శాంతియుతముగా, క్రమక్రమాభివృద్ధిపొందుచుండుటకు అవకాశము యిపుడు [illegible] చెంది యున్నది. దానినిని [illegible] మా నెరవేర్పు సంఘము హైదరాబాదు ప్రజలు ప్రభుత్వముతోను, బ్రిటిషిండియా ప్రజలతోను ప్రభుత్వముతోను మంచి అనుకూలసంబంధము యేర్పడవలెను. [illegible] మనవలె [illegible] యీసంఘములో ఏర్పాటుచేయవలెనని సూచించిమాత్రమే [illegible] సంఘము [illegible] ప్రాతియేర్పాట్లు [illegible]

సంగీకరించవలెను గాని ఒక్క పెట్టుబడితిరుగుబాటుచే సర్వమును అక్రమమును చేయుయత్నము కోలికిరాదు.

ఈశోజాము న్యాయము సమ్మతమైనదే అనేవిందరుకు యుడకుకొను మాతెల్పిన యీ రాజ్యవిధానమును గమనించి మనరాష్ట్రములో [illegible] యూరోపు [illegible] మనతో [illegible] బాధ్యతగల [illegible] విధముగాను సంపాదించినని [illegible] శిశువుగా [illegible] యుండునని [illegible] యీ యొక్క [illegible]

అధికారులతో విన్నపము [illegible] మాకొర్కె (వసరాని) దాని అనుమానపడవలదనుచున్నాను. మేము మేలుకై సమస్య లోకమునకు [illegible] రాష్ట్రముయొక్క అభివృద్ధియందు సంపూర్ణముగా మేము ముఖ్యముగా సాధించవలెను నదేమియనిన మేము అనవసరముగా [illegible] చేయుచున్న యుద్యమము స్పష్టముగా తెలియుటకు ప్రకటించుచున్నాము. రాష్ట్రపరిపాలనలో రాష్ట్రప్రభుత్వముకై పరిపాలనా పెనచేయుటకు ప్రయత్నించుటకై మేము పెనకటను అత్యంతశ్రద్దతో.

మ. ఘ. వ. ప్రభువుగారు శాసనసభను పెద్దదిచేయుటకై అనేకధర్మాసనముల నిచ్చియున్నారు. పరిపాలనయందు దోషములు రానీయకుండ సింహామువలె కనిపెట్టి నిలిపెట్టునట్టి అధికారము కట్టుబాధ్యతాయుత ప్రభుత్వపద్ధతియందే ఉండును కాబట్టి అట్టిబాధ్యతాయుత ప్రభుత్వము నెప్పుడువచ్చునాయని మేముకనిపెట్టుకొని మాత్రమే యుండక త్వరలో అట్టిప్రభుత్వవిధానము నేర్పరుచుటకు మేముసర్వయత్నములను చేయుదుము.

మా కోర్కెవిధానములో పరిశ్రామికాభివృద్ధియు చేరును. వీలువల పారిశ్రామికాభివృద్ధిచే మనరాష్ట్రమునుండి పోవు ద్రవ్యప్రవాహము అరికట్టబడుగాక. నిరుద్యోగమును, దారిద్ర్యమును ఎంతకెంతకు మాన్పుచుండి తగ్గిపోవును.

ప్రతిదేశమునందును మాతృభాషగా హైదరాబాదు [illegible] గాని హైదరాబాదురాష్ట్రమునందుండు నతనులకు అత్యవసరము అంగీకరింపబడు. హైదరాబాదు ప్రత్యేకతలు చేయుటవలన మనకు త్రిలిపియందుండి యీయొక్క అభివృద్ధికి ఆటంకము కలిగించుచున్నాదని ఈ దృష్టిని హైదరాబాదీయులకు గాని అట్టి ప్రత్యేకతలు చేరనంగీకరింపము.

అయితేసరే యింతవరకు ఆయుప్పకు వంట చేసే తలచినవని యేమనుర్యాలవి యేనిగాని అదిగకవచ్చును. హానికి మాననూ ధానమిని .. మేము వైచెప్పినపత్రప్రకారము ప్రజాభిప్రాయమును ఉద్బోధించెదము. ఈప్రకారము ప్రజాభిప్రాయముననుసారము అంగీకారమునుచెప్పు నచ్చచెప్పితిమే నిప్రజాభిప్రాయము సంగాతించుకొని [illegible]

పూజుకొనుము, కాబట్టి యీలీగురాష్ట్రము యొక్కయు ప్రభువుయొక్కయు మేలుకు ప్రతిబంధకమైనదానిని దేనియు చేయదని అధికారులకు నమ్మికయుండగలదు.

సర్ నిజామత్ జంగ్ బహదర్

నవాబ్ సర్ నిజామత్ జంగ్ బహద్దరు గారు ఉర్దూలో రెండుమాటలుమాటలమాత్రము చెప్పిరి. సమావేశమైయున్నవారిని జాతిమతభేదములు లేక అందరికినమానముగా మేలొనరించుటకై ఉద్యమించవలెనని. రాష్ట్రమును అభివృద్ధిపొర్చుట వరిమనచేయుటకు అందరిసహకారముతో [illegible] త్యాగముతో పనిచేయుట అవసరము.

కమిటీ

తర్వాత అర్. యస్. నాయక్ గారు లీగుయొక్క నిబంధనలను నియమావళిని తయారుచేసి ప్రచురించుటకు ఒక కమిటీని యేర్పాటుచేయుటకై ఒక తీర్మానమును ప్రతిపాదించిరి. [illegible] అనుమతించి సర్వసమ్మతముగా ఆమోదించిరి. ప [illegible] యువకుడు బలపరచిరి. తర్వాత నవాబ్ బహదూర్ యార్జంగు గారు, పొరొంతాగారు, [illegible] మొదలైనవారు నుండి యుంటకు [illegible] ఒక కమిటీయాని తీర్మానింపబడెను.

నవాబ్ సర్ నిజామత్ జంగ్ బహదర్ గారు అధ్యక్షులు, డాక్టరు ఎ. యల్. సయ్యద్ అలీ, యస్. నాయకుగారు [illegible] పద్మాజనాయుడు, బి. రామకృష్ణారావుగారు కార్యదర్శి, యస్. [illegible] నవాబ్ మెహదీయార్ జంగ్, నవాబు [illegible] రాజాబహదూరు వెంకటరామారెడ్డి, రాజా కె. [illegible] వామన్ నాయక్, [illegible] మాడపాటి హనుమంతరావు, [illegible] అహమ్మద్ మొహియొద్దీన్, కె. యస్. వైద్య, [illegible] పండిత కేశవరావు, [illegible] జనార్దనరావు దేశాయి [illegible] బదులు మొదలగు [illegible] కమిటీ అధికారము [illegible] బడెను. ఖలీయుద్దీన్ గారు కృతజ్ఞతావందనములు అర్పించిరి. అల్పాహారము తర్వాత ఫోటో [illegible] ముగిసెను.

—ఖలెటీర్.

విలేఖకులకు

౧ అమ్మలక్కల ముచ్చట్లు — ఈవ్యాసము వ్రాసిన వారిచిరునామా పైదిలా ము లేనందువల్ల ప్రకటింప బడదు.

౨. "బాలసముద్రము": — వ్యాసము విస్తారము కాబట్టి ప్రకటింపబడదు.

౩. "సాప్రయాణము": — ప్రకటింపబడును.

గోలకొండ పత్రిక

శ్రీభావనామ సంII మాఘ శుII ౮

గురువారము

భావి విద్యావిధానము

—(౦)—

ఇంతవరకు మేము మాతృభాషావశ్యకతను గురించియు,ప్రకృతవిద్యా విధాన దృక్పథమందలి లోపములనుగురించి చర్చించితిమి. ఇప్పటివిద్యావిధానములో చాలలోపములు కలవనియు, విద్యావంతుల నిరుద్యోగసమస్య చాల క్లిష్టమైపోయినదనియు, కావున మార్పులుచేయుట యవసరమనియు నందరును అంగీకరించి యున్నారు. కావున మార్పులెట్లుండవలెను అనుసమస్యపై నుంచుక ఆలోచింతము. మన ప్రభుత్వమువారును డాక్టరుమెకంజీగారు వచ్చినతర్వాత విద్యావిధానమందు మార్పులుచేయుటకై తీవ్రమైన యాలోచనలు చేయుచున్నారు. వివిధ విద్యాసంస్థలనుండియు, పత్రికాధిపతులనుండియు, విద్యాశాఖలోని అధికారులనుండియు అభిప్రాయములు సమకూర్చుచున్నారు.

డాక్టరుమెకంజీగారు ౯ నవంబరు ౧౯౩౮ నాడిచ్చిన యుపన్యాసములో ముఖ్యమైనమార్పులను సూచించియున్నారు. మరియు రాష్ట్రములోనిదివరకే సర్ అలీ ఇమాంకాలములో నొక కమిటీయేర్పడి కొన్నిసూచనలు చేసియుండెను. సర్ హైదర్ నవాజుజంగుబహాదరుగారు ౧౯౩౭ నవం. లో పంజాబు విద్యావిశారదులోనిచ్చిన స్నాతకోపన్యాసమునుగూడ దృక్పథమందుంచుకొని ఆలోచించుచున్నారు. మరియుజలహాబాదుప్రభుత్వవిద్యాశాఖవారు గావించిన సూచనలనుగూడ పరిశీలించుచున్నారు. ఇవి ముఖ్యముగా మన ప్రభుత్వమువారి ఆలోచనకుమూలాధారము.

ముఖ్యముగా మెకంజీగారి సూచనల ప్రకారమే మనరాష్ట్రమందు మార్పులు జరుగనున్నవి. కనుక అవేవో—అందేమైనమార్పులవసరమా యనునది విచారింతము. మెకంజీగారు హిందూస్థానములో విద్యాశాఖలో ౩౦సంవత్సరములనుండి పనిచేసియున్నారు. వారికున్న యనుభవము చాలకొలదికి మందికి కలదు. వారు బ్రిటిషు హిందూస్థానమునందలి నానాప్రాంతములందలి విద్యావిధానముల బాగుగానెరిగినవారు. అట్టివారి సలహాలు చాలముఖ్యమైనవిగా నున్నవి. ప్రకృతపు విద్యావిధానములో వారీక్రిందిమార్పులు సూచించుచున్నారు.

౧. ప్రైమరీశా — ౫ తరగతులదిగను ౫ ఏండ్లదిగనునుండును

౨. సెకండరీశాఖ — ౩ యేండ్లదిగను ౩ తరగతులదిగనుండును

ఈరెండవశాఖకో రెండుభాగములు.

(అ) గ్రామశాఖ

(ఆ) పట్టణశాఖ.

గ్రామశాఖలో వ్యవసాయము ప్రధాన విద్య. మాతృభాష ప్రధానబోధనారూపము.

పట్టణశాఖలో పరిశ్రమలు, వ్యాపారము నేర్పబడును. ఇందు ఇంగ్లీషు బలవంతపు రెండవ భాషగా నుండును.

౩. కాలేజీశాఖ: ఇది౩ఏండ్లు. ౩ తరగతులు.

౪. యూనివర్సిటీశాఖ ,, ,,

ఇవి వారుసూచించు ముఖ్యమగుమార్పులు. వీనిని ఒక్కటొక్కటిగా చర్చింతుము. మొట్టమొదటిది ప్రైమరిశాఖ. ఇది నాలుగేండ్లకు మారుగా అయిదేండ్లు చేయబడుచున్నది. ఇది మంచిమార్పే. ఏలన మనదేశములో నూటికి ౯౫ మంది విద్యరానివారు. మరియు వచ్చినవారిలోకూడ కొందరు మొదటి రెండుతరగతుల వరకు చదివి బడి వదలి కొన్ని యేండ్లలో చదివినదంతయు మరచిపోవుదురు. మరియు ౪ ఏండ్లకుమారుగా ౫ ఏండ్లుచేయుటచేవిద్యలోమరి కొంత హెచ్చుగా చదువుటకవకాశము కలుగును. ప్రైమరీపూర్తి చేసిన ప్రతివిద్యార్థియు, ప్రపంచమననేమి,మనకక్షయేమి, మనమెవ్వరము, మనదేశమెచ్చటనున్నది, ప్రపంచములో నితరదేశములెక్కడనున్నవి, వానివిశేషములెవ్వి యను విషయములు గ్రహించుశక్తి గలిగియుండవలెను. తనభాషాపత్రికలుచదివి స్వయముగాఅర్థముచేసికొనుశక్తి గలిగియుండవలెను. తానవ్వరికైన పైకమిచ్చిన లేక తెచ్చుకొనినచో మొత్తములలెక్కలువడ్డీలు చేసికొనుటకుస్వయముగా పత్రములువ్రాసికొనుటకు తెలివిగలవాడై యుండవలెను. ప్రాథమికారోగ్యసూత్రముల నెరిగియుండవలెను. మురికినీరు, చీకటిగదులు, మురికియిండ్లు, అంటుజాడ్యములు, అపరిశుభ్రత-యివి తనకే కాక తనగ్రామమునకంతయు నష్టదాయకములని గ్రహించుశక్తి కలుగవలెను. మామూలిజాడ్యములలో తగు నిరోధకచికిత్సలను చేసికొనజాలినవాడుగా నుండవలెను. ఇది ప్రైమరీలో ముఖ్యముగా నేర్పదగినట్టివి.

ఇవన్నియు విద్యార్థికిపట్టుపడవలెననిన ఒక్కనియమము ముఖ్యముగా నుండవలెను. ప్రతి విద్యార్థియు బడిలోచేరినతర్వాత ప్రైమరీపూర్తికాకపూర్వము దానివిడవలకుండ శాసనముండవలెను. అటుకాకున్న ఒకటిరెండేండ్లుచదివివిడిచిపెట్టినవానికిని ప్రభుత్వమునకును ద్రవ్యనష్టము, కాలహరణముతప్ప మరేమియులభింపవు.

సాధారణముగా హిందూస్థానములో ప్రైమరీవిద్యయనిన అందరికును నిరాదరణ, నిస్పృహ, నిరుత్సాహము, అశ్రద్ధకలవు. కారణమేమనన అవి పనికిరాని చిన్నచదువులు. వానినంతగా విచారించుకొన నవసరములేదనిభావింతురు. కావుననే ప్రైమరీకి మారుగా కళాశాలలపై (యూనివర్సిటీ కోర్సుపై) యెక్కువశ్రద్ధ. కాలేజీ విద్యార్థులకు ఖర్చు హెచ్చు. వారి ప్రొఫెసర్లజీతములు హెచ్చు. వారికుండు బంగ్లాలు మహారాజుల భవనములవంటివి. వారికి రంగులరంగుల సనదులు. అసనదులిచ్చువేళ రాజపట్టాభిషేకములోని వైభవమువంటి దుండును. ప్రతి సనదుపొందిన విద్యార్థికి నాలుగుచేతులగాను, నెత్తినొక అంచులటోపీ. వారికి నీతిబోధ చేయుటకొక గొప్పపండితుడువచ్చి యుపన్యసించుట, గవర్నరుగారికి స్వాగతము [illegible] విద్యార్థులవద్ద వాగ్దానములను స్వీకరించుట. ఇవన్నియు జరుగును కాని ప్రైమరీ చదివినవానిని నెవ్వరును విచారించరు.

అప్పటికిద్దరిమధ్య ముచ్చట్లకుబదులు మన రాష్ట్రములో నైతే కలనే విచారింతము.

మనరాష్ట్రములో ౧౩౪౭ ఫసలీలో (ఇటీవల ప్రకటితమైన ఆఖరి రిపోర్టు) యీక్రిందిప్రకారము ప్రతివిద్యార్థిపై విద్యాశాఖవారు వ్యయముచేసియున్నారు.

	రూ.	అ.	పై
ప్రతికాలేజి విద్యార్థిపై	౬౪౪	౧౨	౭
,, హైస్కూలు ,,	౫౦	౧౧	౫
,, మిడిల్ ,,	౩౭	౭	౯
,, ప్రైమరీ ,,	౧౦	౧౦	౫

అనగా ఒకకాలేజి విద్యార్థికగుఖర్చులతో ౬౪ ప్రైమరీబాలురను, ప్రతిహైస్కూలు విద్యార్థికగు ఖర్చుతో ౫ ప్రైమరీబాలురను ప్రతిమిడిలుస్కూలు విద్యార్థిఖర్చులో ముగ్గురు ప్రైమరీ బాలురను చదివింపవచ్చును.

౨౫౭౧౩౭ ప్రైమరీ బాలురపై ౭౩౪౪౪౬౫ రూపాయలున్న, ౧౪౦౦ కాలేజివిద్యార్థులపైనమాత్రమే ౧౦౯౫౦౫౯ రూపాయలున్న వ్యయముచేసిరి.

ప్రైమరీ చదువుచెప్పుటకు మిడిల్ చదివినవాడో అదియు చదువనివాడో అనేకగ్రామములలో ఓనమాలేసరిగారాని నంబిదో జంగమో మరికొన్నిచోట్ల ఓనమాలన నేమోనెరుగనివని వారు అనగా ఉర్దూచెప్పువారు ఏర్పాటు చేయబడుచున్నారు. లేక న్యాయముగా గురువులుగా నేర్పడుచున్నారు. నూటికి ౯౦ గ్రామాలలోను హైద్రాబాదే దేశములోనున్నది, ఇండియాయననేమి, ఇంగ్లీషువారే నక్షత్రములోనున్నారు. అను విషయములే తెలియని (పూర్తిగా భూగోళజ్ఞానము లేని) గురువులుకలరు. చరిత్ర అంతకుముందేశూన్యము. ఎక్కాలు, వడ్డీలెక్కలు, పెద్దబాలశిక్ష, సుమతి నృసింహ శతకములు, ఆంధ్రనామ సంగ్రహము యివియే వారుచెప్పుపాఠములు. (Carriculum)

మనపల్లెటూరిబళ్లు పరిహాసపాత్రములైపోయినవి. బడియన అల్లరిచంటిపిల్లల నోదార్పు స్థానమనియు,పనిలేనిపిల్లలనుండి తప్పించుకొని విశ్రాంతిపొందుటకై తల్లికోరికొనినట్టి దాదిగృహమనియు, గురువుగారన పిల్లలను చావమోదునట్టి యముడో లేక కారాగృహాధికారియో యనియు బడియన మురికిపిల్లలు అందరును నేకమై బడికెప్పెగిరిపోవునట్లుగా రంకెలువేయు స్థానమనియు, భావింపబడుచున్నది.

కాని పాశ్చాత్యులను జూడుడు. కాలేజికెంత శ్రద్ధవ్యయముచేయుదురో ప్రైమరీపైనను నంతచేయుదురు. ఒకఇటాలియనుమాత నొకపండితుని తనపిల్లవానినిబడికంపుటకు మంచిదినమేదియని విచారించెనట.

పండి—"అమ్మా మీపిల్లవానికెన్ని యేండ్లు"

అమ్మ—అయిదేండ్లు.

పండి—అయితే ౫ ఏండ్లు వ్యర్థమైనవి. శిశువుగర్భములోనుండిననాటినుండియే విద్యప్రారంభమగును.తల్లితండ్రులెట్లుచేయుదురో, ఎట్లాలోచింతురో, ఏమేమిబోధింతురో అదంతయు శిశువులో ఇమిడిపోవుచుండును, కావున చదువునకొకదినము ప్రత్యేకముగా నిర్ణయముండునా అనిచెప్పెనట.

పాశ్చాత్యదేశ [illegible] బాలవిద్యవిధానమునకు [illegible] సావిద

[illegible] చేయుటకు మన్నని [illegible] విషయములందిన ప్రాథమిక జ్ఞానముగా స్త్రీలకు బాలికి చదువు చెప్పుదురు కాని మనదేశమునందలి పల్లెలలోను. మన దేశములో గాస్త్రులకు (గ్రామ మంగలివారో బాకలిదివారో వర్తు) చాలుంగా నెవ్వరైనపుడి స్త్రీలయారోగ్యముల స్సు చెడగొట్టునో శిశువులరోగములకు చావునకు మూలకారకులెట్లగుదురో, అటులే నిరక్షరకుక్షులును మూర్ఖులునునగు గురువులు బాలుర మెదడుతినమునకు, మూర్ఖతకు, అవిద్యకు విద్యావైముఖ్యమునకు కారకులగుచున్నారు. కావున మన రాష్ట్రములో నీ ప్రైమరీశాఖపై ముఖ్యముగా శ్రద్ధవహించవలెనని కోరుచున్నాము. ఈ ప్రైమరీ శాలలో నేమి నేర్పవలెనందురేమో! ఈ [illegible] ప్రైమరీకోర్సు పూర్తి అగువరకు ప్రతివిద్యార్థియు వడ్డీలెక్కలుచేయువరకు, హిందూస్థానచరిత్రము ప్రపంచచరిత్రసంగ్రహము ప్రపంచభూగోళ సంగ్రహము, హిందూస్థానభూగోళము ఆరోగ్యసూత్రములు, తనభాషలో పత్రికలుచదువుటకుని అర్థముచేసుకొను శక్తి, సైన్సులోని ప్రాథమిక పాఠములు తనభాషలోని మామూలుపద్యకావ్యములు వచనగ్రంథములు చదివి అర్థముచేసుకొను శక్తి కలిగించు పాఠములు చెప్పవలెను.

ఇక భాషయేదని ప్రశ్నింతురేమో. మనరల మొదటిప్రశ్నయేయిది. ప్రైమరీ పూర్తియగువరకు ప్రతివిద్యార్థికిని తనమాతృభాషలోనే విద్య చెప్పించవలెను. ఉర్దూకాని, ఆంగ్లముకాని యేమాత్రమునుకూడదు. ఉర్దూ మాతృభాషకలవారికది చెప్పించుటలో నెవ్వరును నాక్షేపించరు. అన్యభాషలో చెప్పించిన విద్యలోని సౌందర్యమే చెడిపోవును. తెలుసికొనవలసిన భావమునను. అర్థముకాని అక్షరములు, ఉచ్చారణ, భావ నేర్పుటలో వానికేమియురుచియుండదు. పైగా విద్యయన భయపడి పారిపోవును. ఈకారణముచేతనే హైదరాబాదులో [illegible] బళ్లు (Private Schools) ఉండెను. అచ్చటకూడ యిట్టిమాతృభాషాసౌకర్యముకూడదనితలచిరో ఏమోకాని విద్యాశాఖవారు గడచినఫసలీలో నొక విచిత్రమైన గస్తీ బయలుదేసిరి. దానిఫలితముగా వేలకొలది బళ్లు పోలీసుసహాయముచే మూయబడెను. ఒకటే సంవత్సరములోనగు వేలవిద్యార్థులసంఖ్యతగ్గిపోయెను. [illegible] రద్దుచేయించుటను రాష్ట్రములో చేయదగిన మార్పులలో మొదటిదియు, ముఖ్యమైనదియునగు మార్పు.

ప్రైమరీవిద్యయే సర్వవిద్యలకు పాదు. ఆ పాదుసరిగాలేకుండిన పైన గట్టిన బంగ్లా త్వరగా కూలిపడును. బంగ్లాను ౧౦౦౦ ఎకరములలో కట్టుదురుగాక ౩-౪ కోట్లరూపాయలుఖర్చు పెట్టికట్టుదురుగాక, [illegible] లకులిచ్చి ప్రపంచమంతటను గస్తుకొట్టించి ప్లానులుతయారు చేయించి కట్టుదురుగాక, యెంతవరకు ప్రైమరీపునాది, ప్రైమరీశిక్షణాస్థాపనగట్టిగానుండదో అంతవరకు ఆపైబంగ్లాకు స్థిరత్వముండనేరదు

తక్కినవివరముల ముందాలోచింతము.

పరదేశాలకు మనబంగారు ప్రవాహము

గతశనివారమునాడు బొంబాయిరేవులో విదేశములకు పంపుటకై యూ ౧౧[illegible] విలువగల బంగారము సిద్ధముచేయబడినది. బ్రిటిషుప్రభుత్వము బంగారునాణ్యమునకు ప్రాధాన్యప్రామాణ్యము రద్దుచేసిననాటినుండి [illegible] రూ [illegible] [illegible] తరలిపోయినది.

శ్రీకృష్ణదేవరాయల ఆంధ్రభాషానిలయము

ఉపన్యాస సభలు

[illegible] గ్రంథాలయమున గతవారమున రెండుసభలు జరిగినవి

(౧)

[illegible] శ్రీకృష్ణదేవరాయాంధ్రభాషానిలయోత్సవము జరిగినది. సుందరమగు తోరణములతో నలంకరింపబడి మనోహరదృశ్యము ప్రదర్శించుచుండెను. [illegible] గంటలకు [illegible] ప్రారంభమైనది. [illegible] అధ్యక్షతవహించిరి. [illegible] విద్యార్థులు [illegible] [illegible] కృష్ణదేవరాయాంధ్రభాషానిలయ పోషకత్వము వివరింపబడెను. రాయలవారి [illegible] సందర్భమున [illegible] ఉపన్యాసము [illegible] శ్రీయుత [illegible] బి.ఏ. [illegible] ఆంధ్రభాషా [illegible] చదివిరి. [illegible] ఉపన్యాసము [illegible] శ్రీయుత [illegible] బి.ఏ. గారిద్వారా రాయల [illegible] గ్రామ్యభాషలో, [illegible] ఆంధ్రభాషా [illegible] విద్యార్థులు [illegible] ముగిసెను.

(౨)

[illegible] విద్యార్థులకు [illegible] సమావేశమైనది. [illegible] శ్రీయుత [illegible] శ్రీయుత ప్రతాపరెడ్డి బి.ఏ.బి.ఎల్. గారు [illegible] చదివిరి

శ్రీయుత ప్రతాపరెడ్డిగారు యిచ్చిన ఉపన్యాసము [illegible] సారాంశ మీక్రింద యియ్యబడుచున్నది.

నాట్యకళ

ప్రాచీనకాలమున హిందూదేశములో నాట్యకళకు చాలా ప్రాముఖ్యము నొసగబడుచుండెను. [illegible] నాట్యాభినయము [illegible] చున్నది. హిందువులలో నాట్యమునుగురించి [illegible] శాస్త్రము [illegible] భరతశాస్త్రము [illegible] భరతముని [illegible] శాస్త్రమునకు [illegible] శాస్త్రము [illegible] నాట్యకళ [illegible] నాట్యకళ [illegible] హిందువు [illegible]

[illegible] నాటకములకే [illegible] గ్రీకులు [illegible] గ్రీకులనుండి హిందువులు నాట్యకళను స్వీకరించిరని [illegible] సిద్ధాంతము. [illegible] యూరోపీయులే [illegible]

[illegible] నాటకము [illegible] ఆంధ్రములో నాటకములు [illegible] సభ [illegible] ఆంధ్ర నాటకరంగము [illegible] హిందూస్థానములో [illegible] ఆంధ్రులలో [illegible] నాటకములు [illegible] జరుగుచున్నవి.

[illegible] శ్రీయుత [illegible] రెడ్డిగారు [illegible] [illegible] ఉపన్యాసకులకు [illegible] వందనములర్పించిరి.

[illegible] [illegible] విద్యార్థులు [illegible]

[illegible] ఆంధ్రులలో [illegible] ముగిసినది.

మ. ఘ. వ. నిజాం సంస్థానపు రైల్వే

ప్రకటన

తక్కువఛార్జి రిటర్ను టిక్కెట్లు

౧౯౩౭ ఫిబ్రవరి ౧౯వ తేదినాడు హైదరాబాదులో కేంద్రసహకార యూనియను యొక్క సాంవత్సరిక మహాసభ జరుగనున్నది. ఆసభకు స్వకీయముగా ప్రతినిధులుగ పోవువారు, వారు నిజముగా సదరుమహాసభకుపోవు ప్రతినిధులనియు మహాసభకార్యదర్శియొక్క సర్టిఫికేటుగలపత్రమును చూపించినచో వారికి ఈ రైల్వేలో యేస్టేషనునుండియైనను హైదరాబాదు సికిందరాబాదు స్టేషనుకు పోవుటకును ౧౯౩౭ ఫిబ్రవరి ౧౭వ తేదిమొదలుకొని ౧౯వ తేది వరకు రెండుతరగతులు కలిపి తక్కువ ఛార్జిటిక్కెట్లు ఈక్రిందిరేట్ల ప్రకారమియ్యబడును.

ఈ రిటర్ను టిక్కెట్టుతోనువారు ౧౯౩౭ ఫిబ్రవరి ౨౨వ తారీఖు అర్ధరాత్రిలోగా తిరిగివచ్చు ప్రయాణమును ముగించవలెను.

మొదటి, రెండవతరగతి

ప్రయాణీకులు [illegible] ఒక ప్రయాణ

మునకగు ఛార్జి

మూడవతరగతి ... యిచ్చిన రెండు ప్రయాణములకు చాలును.

ప్రయాణీకులకు ఒక ప్రయాణమున్

అంచులోనూ

[illegible] ——

సికింద్రాబాదు

తే ౪-౨ [illegible]

[illegible]

విమానప్రయాణపు యేర్పాట్లు

ఈమధ్య కరాచి బొంబాయి మదరాసులకు టప్పాతీసికొనిపోవు విమానము హైద్రాబాదులో దిగుచుండునట్లు యేర్పాటుచేయబడి యుండెనుగదా! ఆవిమానము ప్రయాణికుల నుగూడ నదరుస్థలములకు తీసికొనిపోవు యేర్పాటుచేయబడినది. ఈవిమానము బొంబాయి, హైద్రాబాదు, మద్రాసుల మధ్య ప్రయాణీకులను యెప్పుడుగాని తీసికొనిపోవును. టప్పా బరువునుబట్టి ప్రయాణీకుల సంఖ్యకూడ నిర్ణయింపబడును. అయితే సాధారణముగా ౨౦౦ పౌండ్లబరువుగల ఒక్క ప్రయాణీకుని ఆవిమానము తీసికొనిపోగలదు. టప్పాబరువు తక్కువైనచో యిద్దరుప్రయాణీకులకు అవకాశముండును.

ప్రస్తుతము సికింద్రాబాదులోని స్మిత్ హోటల్ వారు హైద్రాబాదునుండి బయలుదేరు ప్రయాణీకుల టిక్కెట్లు యిచ్చుటకు యేజంట్లుగా యేర్పాటుచేయబడినారు. అయితే యేర్పాట్లింకను పూర్తికాలేదు. కాబట్టి యీ విమానముగుండా ప్రయాణము చేయదలచువారు నేరుగా బొంబాయిలో మెసర్సు టాటా అండుసన్సు వారికి తెలియజేసి తమచోటును ఆక్రమించుకొనవచ్చును. టాటాకంపెనీవారు సైతము ప్రతివిమానము వచ్చువారికి తెలిపి టిక్కెట్టును తీసికొని టిక్కెట్టు యివ్వదగును.

బొంబాయినుండి కరాచిపోవునప్పుడు టప్పా బరువును సరిగా పంచుటకు వీలులేకుండుటచే యీ శాఖలో ప్రయాణీకులచోటు యిచ్చుటకు యోచించుట కష్టము.

చార్జీలుఒక్కొక్కరికి క్రిందివిధముగా నుండును:— అహమ్మదాబాదునుండి,కరాచీకి రు౭౦-౦-౦లు. బొంబాయి నుండికరాచీకిరు౧౫-౦-౦లు. అహమ్మదాబాదుకు రు౪౦-౦-౦ హైద్రాబాదునుండికరాచీకి రు౨౩౦-౦-౦లు. అహమ్మదాబాదుకు ౧౫౦-౦-౦లు. బొంబాయికి రు౭౦-౦-౦లు, మద్రాసునుండికరాచీకిరు౩౦౦-౦-౦లు, అహమ్మదాబాదుకు రు ౨౨౦ లు, బొంబాయికిరు౧౫౦లు, హైద్రాబాదుకురు౪౦.లు

సామానుచార్జీలు పౌండుగికి యీక్రిందివిధముగ నుండును—

అహమ్మదాబాదునుండికరాచీకి రు౦-౧౧-౦ బొంబాయినుండికరాచీకి రు౧-౪-౫, అహమ్మదాబాదుకు ౦-౭-౭ హైద్రాబాదునుండికరాచీకి రు౦-౧-౨-౩ మద్రాసునుండికరాచీకిరు౨-౭-౧౧ అహమ్మదాబాదుకురు౧-౧౩-౧ బొంబాయికిరు౧-౪-౬ హైద్రాబాదుకురు౦-౭-౬

(ప్రభుత్వ[illegible])

గోలకొండ గ్రంథాలయము

మాతృభారతి

పై లిఖితమాసపత్రికయొక్క మొదటిసంపుటములోని పంచికమాకొన్యాలయము నలంకరించినది.

ఇందు పాతివ్రత్యము, హైందవ స్త్రీలవిధి, సేవేయు సాధ్యాయినీయునవో, భారతీయులపై పాశ్చాత్యనాగరికత ప్రభావము, అహింస, అను విషయములపై బాలికల ఉన్నతపాఠశాల విద్యార్థినులువ్రాసిన వ్యాసములు గలవు. ఆంధ్రసభ, అను సంభాషణమనోహరముగానున్నది. మాతా [illegible] గారి కౌర్యము, నందలిహాస్యము న్పనుమధురమైయున్నది. ఇంతేగాక బాలికలచేతనే రచింపబడిన పద్యములుకూడ గలవు. ప్రత్యేకముగా పేర్కొనబడిన రెండువ్యాసములువ్రాసిన మాతృభారతి విద్యార్థినులు అందర్నీ నకికి ని వికసింపచేయుటకు తోడ్పడుచున్నారో తెలియగలవు. యాథార్థ్యముకొరకు చిత్రములను పంచికనలంకరించియున్నవి.

[redacted]

[redacted] రెడ్డిగారి పట్వారిగిరి మాఫునిషయమై [illegible] ప్రాయబడినప్రకారము జరుగుచున్నట్లు తెలియుచున్నది.

విశ్వనాథరావు పట్వారిగారితమ్ముడు రామచంద్రరావుగారు పట్వారి లిమాన్మును అన్యాక్రాంతము చేయదలచినారు. ఈమాను పట్వారిగిరికి సంబంధించినది. అందువలన భూమినిఘుక్రయము విక్రయము కాజాలదు. కాబట్టి ఎవరును కొనగూడదు. కొన్నయెడల ఖుష్కాకాజాలదు. స్టేటు దానికి జవాబుద్దారి కాగలదు.

తీలుఖిమ్మ మఖ్తా
అకలు కొప్పులి భూమి.
మ ఖ్తా పాకం బావులిభూమి
చేరుకొలాబు భూమి.
రెండుయిండ్లు
మోతెపుడు కమిటి
శివరాజ బహద్దరు స్టేటు

భవను చాల.
ను హిందూస్థాన.
వలి విద్యావిధానముల ఓ
ట్టివారి సలహాలు చాలముఖ్య.
ప్రకృతపు విద్యావిధానములో వా.
లు సూచించుచున్నారు.
౧. పైమిడిశాఖ — ౫ తరగతులదిగ,
౫ వందదిగను

మా విమాన టప్పా

ఖమ్మం సనాతనీకి జై

ఆర్యా,

మీపత్రికలో యీ క్రిందివిషయములను ప్రకటింపగలరని మీకు సనాతనులకు విరుద్ధులని భ్రమపడితిని. కాని మొన్న మీపత్రికలో [illegible] వ్రాసినది సనాతనసోదరులకు [illegible] ప్రకటించగలందులకు [illegible]. మాఖమ్మం సనాతనసంఘము నియమావళి తెలగాణలో అచ్చైన గ్రంథములను [illegible] పంపుకొనుచున్నాము. మా నియమావళిప్రకారము మాసంఘములో స్త్రీలకు సభ్యత్వము లేదు. స్త్రీబుద్ధిః ప్రళయాంతకః మరియు స్త్రీకి కొంచం అస్తగుణము. మరియు "నస్త్రీ స్వాతంత్ర్యమర్హతి" "స్త్రీణాంచ చిత్తం పురుషస్య భాగ్యం దేవో న జానాతి" ఇత్యాది [illegible] పురాణములబట్టి మేము స్త్రీలకు మాసంఘములో తావీయలేదు మరియు చాతుర్వర్ణ్యములకు [illegible] మాసనాతనసంఘములో సభ్యత్వము కలదు. అనగా పంచములకు [illegible] లేదన్నమాట. ఒక [illegible] సంస్కారవాది "[illegible]" అని మనువు చెప్పినాడు. పంచములతో [illegible]. మేము పంచములను [illegible] అన్నాము [illegible], ఇదివిలక్షణమైనది. సర్వదా [illegible]. మా [illegible] మాసంఘములో చండాలురకు తావులేదు ఇట్టి [illegible] మాసనాతనులకు [illegible] క్రిందివిషయములగురించి తెలియవలెనని కోరుచున్నాము.

౧. సనాతనసంఘములో చేరిన బ్రాహ్మణులు చుట్టలు బీడీలు, సిగరెట్లు త్రాగకూడదు. నస్యం వైదికాచారము కావున [illegible]!

౨. అయితే [illegible] త్రాగవచ్చునా అందు కేమి! [illegible] దోషములేదు. కొందరు వైదికాధికారము లేని వారికి వైదిక మంత్రములు లేవు. పురాణోక్తముగా [illegible]. వారికి గాయత్రి [illegible] లేదు. వారికి [illegible] గోత్రములు లేవు. [illegible] చేరరు. [illegible] సంస్కారితో చెప్పగా [illegible]. కాని మేము సనాతనాచారప్రకారము [illegible]. మాసంఘములో చాలమంది [illegible] చేరినారు. వారే హెచ్చుగా [illegible].

౩. సనాతనసంఘములో [illegible] ధర్మశాస్త్రములలో వ్రాయలేదు. [illegible] చిన్నగా వుండకూడదు.

౪. మాసంఘమువారు తురకటోపీగాని యింగ్లీషుటోపీ గాని పెట్టుకొనగూడదు. [illegible] పురాణములలో చెప్పిన [illegible] పెట్టుకొనుట కద్దు.

౫. మాసంఘమువారు మ్లేచ్ఛ భాషలు నేర్వకూడదు. "మ్లేచ్ఛో హ వా ఏష యదపశబ్దః" అన్నారు. పతంజలివారు మరియు మ్లేచ్ఛులతోకలసి భోజనము చేయకూడదని ధర్మశాస్త్రములలో వ్రాసినారు

౬. మాసంఘమువారు అస్పృశ్యులను చూడకూడదు. ఈదేశములో అనాచారము [illegible] చండాలురను చూచితే [illegible] ప్రాయశ్చిత్తము పెట్టుకొనుడు. అనాచారములే ఈదేశములో కూడా వ్యాపింపచేయవలెను

౭. మాసంఘములో ఉండేవారు [illegible] కచ్చేరీలలో పనిచేయకూడదు

౮. మాసంఘసభలందు [illegible] చాతుర్వర్ణ్యములకు తగినఆసనములలో [illegible] వారు సభలో మాట్లాడకూడదు.

బ్రాహ్మణులలో శివైష్ణవులకు అగ్రస్థానము, వైదికులకు, శేషనియోగులకు [illegible] వ్యాపారులకు అగ్రస్థానమునకు [illegible] ముందుండే [illegible].

ఇదివరకెప్పుడు తోచినసలహాలు, మాతల్లి సనాతన సోదరులు [illegible] తోచిన సలహాలిచ్చి సనాతన మతమును పునరుద్ధరింతురని కోరుచున్నాను.

ఇట్లు
[illegible]
సనాతని.

బెంగాలుహిందువుల ఆందోళన

ఈ ఫిబ్రవరి [illegible] తేదీన ముగిసిన అఖిలబెంగాలు హిందూమహాసభవారు [illegible] కమిటీచే [illegible] చేయబడిన యిండియా రాజ్యాంగ [చిత్తు] శాసనమును విరసించుచు తీర్మానము [illegible] చేసిరి. హిందూమహాసభ [illegible] వివిధశాఖలవారికి శాసనసభలలో ప్రతినిధులయేర్పాటునుగూర్చి బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారు చేసిన [illegible] పరిష్కారము (కమ్యూనల్ అవార్డు) గాని, గాంధిమహాత్ముని ఉపవాసమువల్ల పుట్టినపూనా ఒడంబడిక గాని [illegible] తీర్మానము చేయబడెను. శాసనసభలలో ఒక శాఖవారికి [illegible] ప్రత్యేకముగా [illegible] యుండుట బెంగాలు హిందువుల [illegible]. వారికి [illegible] అందరికొక్కటే [illegible] ఓటు [illegible] (అనగా శాసనసభకు [illegible]) [illegible] బెంగాలులో మహమ్మదీయుల [illegible] హిందువులు [illegible] శాసనసభాస్థానములను [illegible] ఆక్రమించుకొనెదరు [illegible] ఉండవలెనని కోరుటలేదనియు, అధికసంఖ్యాకులు సంయుక్త [illegible] యేర్పాటునకు [illegible], బెంగాలు [illegible] హిందువుల [illegible] తగ్గరాదని ఈ తీర్మానము తెల్పుచున్నది. బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారి పరిష్కారమువల్ల ఇండియాకు [illegible] మహాసభవారు తీర్మానించిరి. కాబట్టి [illegible] బ్రిటిషుప్రభుత్వ పరిష్కారము, [illegible] విరమింపుటకు [illegible] బహిరంగసభలు, ప్రచారము చేసి ఆందోళన చేయవలెనని మహాసభవారు తీర్మానించిరి.

జలుబుకు రేడియో చికిత్స

లండనులో జలుబుకు రేడియోను ఉపయోగించి చికిత్స చేయుచున్నారు. దీనిచే [illegible] నిమిషములలో జలుబు అంతయు వదలిపోవుచున్నది. జలుబుగలవాడు ఒకకుర్చీమీదకూర్చుండును. అతనిముక్కుసమీపమున ఒక ఎలెక్ట్రోడు ఉంచబడును. అప్పుడువిద్యుచ్ఛక్తి యీముక్కుభాగములో [illegible] కల్గించును. అందువల్ల జలుబు పోవును.

జాయింటుకమిటీరిపోర్టు నిరసనదినము

జాయింటు పార్లమెంటరీ కమిటీరిపోర్టులో [illegible] బడిన రాజ్యాంగ విధానము భారతీయుల కెంతమాత్రము అంగీకారయోగ్యము కాదని తీర్మానించుటకై ఈఫిబ్రవరి ౭ వ తేదీన ఇండియాలో అంతటను బహిరంగసభలు జరుపవలయునని కాంగ్రెసు అధ్యక్షులగు బాబురాజేంద్రప్రసాదుగారు ప్రకటించియుండిరి. బ్రిటిషుపార్లమెంటులో [illegible] ప్రకారము [illegible] చేయబడిన రాజ్యాంగ శాసనము [illegible] బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారు ప్రవేశపెట్టనున్నారు. అందువలననిప్పుడు ఫిబ్రవరి ౭ వ తేదీ భారతీయులు అన్నిచోట్ల సభలుచేసి జాయింటుకమిటీ నివేదికను 'నిరసించు తీర్మానములు' చేయుట అత్యావశ్యకమనియు భారతీయులందరు కాంగ్రెసుఅధ్యక్షుని సూచనను గౌరవించుట యీసందర్భమున [illegible] పండితమాలవ్యాగారు ప్రకటించుచున్నారు.

సిలోనులో మలేరియా అనుభవించినవారికి క్వైనాలో

నమ్మకము పోయినది —

కెగాలేనుండి మలేరియా అంతకంతకు తగ్గుటపోయి అకస్మికముగా హెచ్చుటకు ప్రారంభమైనదని వార్త చేరినది. పోయిన మలేరియా మరల మరలవచ్చుచుండుటచే రోగులకు క్వైనాలో విశ్వాసము పోవుచున్నది.

(౧౯-౧-౩౭నాటి 'టైమ్సు ఆఫ ఇండియా')

ఈ ప్రశంసా పత్రములను

శిఫారసు జాబులను

చదువుము.

కిరిల్లా, సిలోను

నేను యీగోలీలను మలేరియాచే బాధపడుచుండిన కొందరు కూలీలకిచ్చితిని. చాల ఆశ్చర్యకరముగ అవి పనిచేసినవి; జ్వరము రెండు రోజులలో తగ్గినది.

మలేరియావల్ల బాధపడువారెవరు నాకు కనిపించినను నేనతనికి యీమాత్రలను శిఫారసుచేయగలను.

సూపరింటెండెంటు

తాలాగహహెనా యస్టేటు

బీహార్ సెంట్రల్ రిలీఫ కమిటీ

(మెడికల్ డిపార్టుమెంటు)

మోతిహారి

"మీరు బీహారుసెంట్రల్ రిలీఫ కమిటీయొక్క వైద్యశాఖకు మీ ఆంటిమలేరియాగుళికలను కావలసినన్ని యిచ్చియుంటిరి. నా సహాయకులు వాటిని ఉచితముగా పంచిపెట్టిరి. నేనున్న మలేరియాతగిలిన వారికి వాటినిచ్చితిని. అనేకరోగుల విషయములో యీ మాత్రలవల్ల తీక్ష్ణజ్వరములున్న, అంతర్గత జ్వరములున్న తగులుచుండుట మూడు రోజులలో నిలిచిపోయెను. దీర్ఘకాలమునుండియున్న మలేరియా కూడ యీ మాత్రలవల్ల నయమైనది." "నాకు యీగోలీల: సంపూర్ణ సంతృప్తికలిగినది"

యం.బి.బి.యస్. (బొంబాయి)

డిస్ట్రిక్టు మెడికల్ ఆఫీసర్

బొంబాయి

"నేను మీ ఆంటిమలేరియా గోలీలను వాడిచూచినాను, మంచి ఫలితముకల్గినది. మీ బిల్లుతో కూడా యీజాబు మీకందించువానిచేతికి మరి మూడు సీసాలనిచ్చి పంపుడు.

యల్.ఆర్.సి.పి. (లండన్)

యం.ఆర్.సి.యస్. (ఇంగ్లాండ్)

హైద్రాబాదు మునిసిపాలిటీ

"ఈ శాఖోద్యోగులు అమీను ఆంటిమలేరియాగోలీలను పంచిపెట్టి, ఉపయోగించి చూచినారు. మంచిగా పనిచేసినవి.

మునిసిపల్ కమిషనరుకుబదులు

అష్రఫనవాజ్ జంగ్

క్లినిక్, (హాస్పిటల్)

బొంబాయి

నేను ... సెంట్రల్ రిలీఫ కమిటీయొక్క మెడికల్ ఆఫీసరుగా ... మీ ఆంటిమలేరియాగోలీలను ఉపయోగించగా మంచిఫలితము కనబడెను. మలేరియాతో బాధపడువారెవరైనను నాకు కనబడినచో నేనతనికి యీమాత్రలను వాడుటకు గట్టిశిఫారసుచేయగలను. యం.బి.బి.యస్.

గోల్డుమెడలు

౧౯౩౪వ సం॥పు ఎచ్. ఓ. ఎచ్. ఫీల్డుకమిటీవారు అమీనాకు స్పెషలుగా ... యిచ్చిన మెడలు ... లువ నసను.

అబు హైసూర్

నార్త్ అబు.

"మీ ఆంటిమలేరియా గోలీలు ఆశ్చర్యకరమైనవి"

మెసర్సు. జె. ... హాప్కింగ్

ఏ విషయమున జూచినను యిది క్వైనాకంటె మంచి ఫలితము నిచ్చునది

దీర్ఘకాలము బాధించు వరుసజ్వరములు, విడువక కాచు జ్వరములు—వీటిలో యెన్నిరకములు కలవో అన్నిరకములను అమీను ఆంటిమలేరియా గోలీలు నయముచేయును. ఈగోలీలు తప్పక నయముచేయును. వాటివలనకలుగు ఫలితము స్థిరమైనదని రుజువుచేయుబడినది. ఎప్పటికిని ఒకసీసా దగ్గర వుంచుకొనుము.

ఈ ప్రత్యేకౌషధములో కలాంచా యక్స్ట్రాక్టు, చిరెటాయక్స్ట్రాక్టు, ఖాక్సిల్ యక్స్ట్రాక్టు, కార్డామోమిసెనా, సింకోనాంబ్, కార్పు, యింకను యితర నిర్దోషములైన ఓషధులు చేర్చబడినవి. ఆర్సెనిక్, స్ట్రిక్నైన, అకోనైటు మొదలగునవిదీనిలో చేరలేదు. క్వైనావల్ల ... యీమాత్రలు ... స్త్రీలు గర్భవతులుగ నున్నపుడుగాని, ఋతుసంబంధ దోషములు గల్గియున్నపుడుగాని యీమాత్రలవాడనచ్చును. శిశువులకు బాలురకుకూడ వీనివాడుటవల్ల ఏమాదమును లేకుండుటయేగాక లాభము గలదు

అమీను ఆంటిమలేరియా గోలీలు

ఈ ఉచితమైన మూన్నాళ్ళ ...

ఏ. అమీన్ అండుకో

౧౧౧౩, ఫిర్ రోడ్డు, కాన్నాక్ బందర్, బొంబాయి ౯.

టెలిఫోను నెం. ౨౦౭౭౧, ౪ ...

టెలిగ్రాం "ఆంటిక్వైనిన్"

(బ్రాంచి: — యక్సెల్సియర్ బిల్డింగు, హైద్రాబాద్, [దక్కన్]

బెంగాలు, బీహారు, ఒరిస్సా, అస్సాములకు

చీఫు యేజంట్లు

మెసర్సు గాంధీ సాహూ అండ్ కో, ౧౧, ... లేన్. కలకత్తా

అందరు ప్రసిద్ధులైన కెమిస్టులవద్ద దొరుకును.

ఆర్యసమాజీయుల శుద్ధి సంస్కారము

క్రైస్తవ మహమ్మదీయులు ఆర్యమతమున చేర్చుకొనబడుట

మద్రాసు ప్రాంతములలో యిప్పుడు పలుగురు వేదవ మతపయి పనిచేయు ఉపదేశకుల నిర్ణయించియున్నారు. యీ సంవత్సరము శుద్ధి యయిన వారిసంఖ్య ౧౧౨౫. స్త్రీపురుషులు ఇరువురులో యెక్కువమంది క్రైస్తవ, మహమ్మదీయులు గలరు.

ఆర్యసమాజికులు సహారనపూరులో ఒక మహమ్మదీయ కుటుంబమును శుద్ధిచేసిరి.

ఆర్యసమాజము ఢిల్లీలోని సబ్జీమండిలో ఒక మహమ్మదీయ కుటుంబమును శుద్ధిచేసినది. కుటుంబమున గలవారిసంఖ్య ౫. శ్రీపండిత రామచంద్రజీ గారు చేయించిరి. శుద్ధసమయము నవచ్చినవారిసంఖ్య ౪౦౦. బెంగాలులో మరియొక మహమ్మదీయ కుటుంబమును శుద్ధిచేసిరి. కుటుంబములోని వారిసంఖ్య ౩ ఉండెను.

ఆర్యసమాజము వారు వరంగల్‌లో "హిందూ" సుమాస్తా గానున్న క్రైస్తవ యువకుని శుద్ధిచేసి వారికి దేవరాజులని పేరు పెట్టియున్నారు. మిఠాయిషాపు ప్రేక్షకులకు పంచి పెట్టబడినది. వీరిని శుద్ధిచేసినవారు శ్రీనారాయణ మదన్‌లాల్ గారు.

ముసల్మానులయెడ అస్పృశ్యతయు కూడనిదే

అస్పృశ్యతానివారణ పరమార్థమునుగూర్చి గాంధిమహాత్ముడు

ఫిబ్రవరి నెల ౧౭వ తేదీ హరిజనపత్రికలో గాంధిమహాత్ముడీక్రింది విషయము ప్రకటించెను.—

కొన్ని రైల్వేస్టేషనులయందు "ముసల్మానులపాలు! ముసల్మానుల మంచినీళ్లు! హిందువులపాలు హిందువులమంచి నీళ్లు" అని కొందరు కేకలు వేయుట వినుచునే యుంటిని. ఇది నాకు మన స్తాపకరముగా నున్నది. ఈవిషయమైనేను ఇటీవల హరిజను పత్రికయందు సమావేశమైన యొక బహిరంగసభలో ప్రస్తావించియుంటిని. "హిందువుల చపాటీలు (గోధుమరొట్టెలు) నన్ని ముసల్మానులచపాటీలు అనియు అరచినప్పుడు నేనుకొంత సహించగల్గితిగాని, హిందువులనీళ్లు పాలు, ముసల్మానుల పాలునీళ్లని అరచినప్పుడు నేను సహింపజాలకపోతిని. ఎప్పుడుగాని పాలునుగాని నీళ్లనుగాని ప్రత్యేకముగా హిందువులు గాని ప్రత్యేకంగా ముసల్మానులు గాని తయారుచేసియుండలేరు. కనుక అస్పృశ్యత తొలగిపోవలయునని నమ్మగలవారందరు ముసల్మానులపాలు, నీళ్లుహిందువుల పాలునీళ్లను విభజించుటను గూడ తొలగింపవలెను.

హరిజనుల చేతినీళ్లు త్రాగుటను నిరాకరించెడివారు అస్పృశ్యతయింకను అదరించినవారే యగుదురు. హరిజనులచేతి నీళ్లుగాని పాలుగాని త్రాగుటకు ఆక్షేపణయుండకూడదని వాదించుచున్నప్పుడు ముసల్మానుల పాలునీళ్లయెడ విభజనను గూడ తొలగింపవలసినదే యున్నది. మనయిష్టాయిష్టములనుబట్టియు రాగద్వేషములనుబట్టియు మనము ప్రవర్తింపుచు నిత్యసమ్మతము కానట్టి పనులను చేయుచున్నంతకాలము మన అస్పృశ్యతా నివారణోద్యమము సార్థకము కాజాలదు. అస్పృశ్యభావము అనునది వ్యాధిబీజమైన క్రిమివంటిది. అది మనకుగల మానవయెడల అనేకవిషయములలో పలువిధములైన అస్పృశ్యతను సంఘమునందు మనకు కల్పించును. మానవకోటిలోనివారి నెవరినైనను గాని జన్మరీత్యా అస్పృశ్యులని భావించినంతవరకును అస్పృశ్యతాజాడ్యము మనలో నుండి తొలగిపోలేదని గ్రహింపవలెను."

శరత్‌భోసుగారి విడుదలకై ఆందోళన

కలకత్తాపౌరుల సభా తీర్మానము

కలకత్తా, జనవరి ౩౧:—

శ్రీయుత శరచ్చంద్ర బోసుగారి విడుదలచేయవలెననియా వశ్యకము ప్రదర్శించుటకై కలకత్తాపౌరులమహాసభ జనవరి ౩౧వ తేదీన బాబూ రాజేంద్రప్రసాదుగారి అధ్యక్షతను జరిగెను. ... తీర్మానము ... కలకత్తా ... సెరసాలలో ... ఉంచియుండుట తీవ్రమైనఅసమ్మతిదాయకము సభవారికి గనుక శీఘ్రముగానే తీర్మానము గావించిరి. శరచ్చంద్రబోసుగారిని తక్షణమే విడుదలచేయవలెనని తీర్మానముకోరెను. నేరమేమో చెప్పకుండ విచారణలేకుండ బోసుగారిని చెరసాలలో నుంచుట అమానుషమనియు న్యాయశాస్త్రవిరుద్ధమనియు ఏకేశ్వర్యతిరేకమనియు, ఈ సందిగ్ధసమయమున కలకత్తానగరవాసుల ప్రాతినిధ్యమునిరాకరించుట కూడదనియు తీర్మానము స్పష్టము చేసెను.

శాసనసభకు ఎన్నికైన ప్రభుత్వమువారి ఉద్దేశ్యము కానిచో అభ్యర్థి కావలెనని కాంగ్రెసు నిలువబెట్టినచో తనకు భోగ సమ్మతమేనని అధ్యక్షుడగు రామానంద ఛటర్జీగారు చెప్పిరి.

ఈతీర్మానము ఏ.కే. ఫజ్లుల్ హక్కు గారు ప్రతిపాదించుచు శాసనసభలో చేయబడిన తీర్మానమునకు అర్థమేమైనను యున్నయెడల బోసుగారిని తక్షణము విడుదలచేసియుండవలసినదని చెప్పిరి.

మధ్యరాష్ట్రములో ౫ ఏండ్ల పారిశ్రామిక విధానము

నాగపురము, జనవరి ౩౧:—

మధ్యపరగణాల శాసనసభలో జనవరి ౩౧వ నాడు రాష్ట్రమునందలి అధిక పారిశ్రామికాభివృద్ధికై ౫ సంవత్సరముల ప్లానుయేర్పరచుటకొక ఉపసంఘమును నియమింపవలెనని ఒకసభ్యుడు ప్రతిపాదించెను. ఆతీర్మానము చర్చింపబడుచుండగా సభ సమాప్తమయ్యెను.

ఆర్థికకార్యదర్శియగు సి.డి. దేశముఖ్ గారు ప్రభుత్వమైతిరివివరించుచు యిట్టి ప్లానుయేర్పాటుపరచుటకు ముందు అధికపరిశీలనము గావింపవలెననియు, ఇందుకు ఖర్చు తప్పదనియు, ప్రస్తుతస్థితిగతులలో ప్రభుత్వము వారంతవ్యయము భరింపలేరనియు చెప్పెను. కొత్త సూచన ఆచరణయోగ్యమైనది కానేరదనియు చెప్పెను.

భారతశాసనసభవారి ట్రేడ్ సమస్యను పరిష్కరింపవలెనని పారిశ్రామిక డైరక్టరగు జె.ఎస్. భాలువాలాగారు చెప్పిరి.

ధరలనుబట్టి శిస్తుల నిర్ణయము

లాహోరు; జనవరి ౩౧.

డిసెంబరుమాసములో ఆముల్ భూమి యందలి యొరవు రుకొలుగులను ప్రారంభించుచు భూమి శిస్తు నిర్ణయవిధానమును మార్పుగల్పింప ప్రభుత్వమువారు సంకల్పించియుండిరని పంజాబుగవర్నరు గారు తెలిపియుండిరి. ఇప్పుడుగవర్నరుగారి సూచనననుసరించి జనవరి ౩౦వ నాడు ముఖ్యమైన ప్రకటనయొకటి గావింపబడినది. ఇదివరకువలె శిస్తులు స్థిరముగా విధింపబడినవి. పంటధరలపై ఆధారపడి యుండును. గత సంవత్సరమునందలి ధరనాధారముచేసికొని శిస్తు నిర్ణయింపబడును; రయితులకులభించుధరలకు యెక్కువగా నున్నచో శిస్తు ... తగ్గించగును.

శిస్తు ... భాగమును ... యిదివరకు యీకొన్న కాలముకూడ మునుపటిరీతిగానే ... శిస్తుకు ... ధరలపైనాధారపడి

ప్రతిసంవత్సరము మారగలపద్ధతి యేర్పరుపబడునున్నదనియు ఒక పెద్దయుద్యోగియుడొకడు చెప్పెను. ఈపద్ధతిని ప్రవేశపెట్టి చూచుట యెక్కడెక్కడ ప్రవేశపెట్టవలెనో! కొన్నిజిల్లాలలో ప్రస్తుతనిర్ణయింపవలసివచ్చిన కాలము వచ్చినప్పుడు అక్కడకూడ నిట్టిపద్ధతియే ప్రవేశపెట్టబడవచ్చునని గూడ అతడు చెప్పెను.

వార్ధా ఉపాధ్యాయుల సమ్మె ఫలితము

వార్ధాజిల్లా కౌన్సిలువారేర్పాటు చేసియున్న ప్రాథమిక పాఠశాలలో ఉపాధ్యాయులు ౩౦౦ మంది సమ్మెకట్టి నాగపూరులో ప్రభుత్వము వారికి తమకష్టములను చెప్పుకొనుటకై కాలినడకతో పోయిరి. త్రోవలో పోలీసువారు వారిని బాధించిరి. ఎట్లో చేరి,

ఆ ఉపాధ్యాయులు అంతదూరము నడచివచ్చి తమకష్టములు వారికేమియని నాగపూరులో జరిగిన సభలో సభ్యులు ఒక అత్యవసరమైనటువంటి తీర్మానము ప్రతిపాదించిరి: ప్రభుత్వసభ్యులు ఆతీర్మానమును ప్రవేశపెట్టుటకు ఆక్షేపణచేయుచుందిరి. ఉదకు దానిపై ౧ గంటసేపు చర్చజరిగెను. విద్యాశాఖామాత్యుడు ఆసమ్మెకట్టియున్న ఉపాధ్యాయులకు ఒక నెలజీతమంతయు యివ్వబడుననియు, జీతములలోని విషయమై ఆలోచించి కోతతీసివేయుటకు సర్వప్రయత్నములు చేయబడుననియు చెప్పినట్లు చెప్పిన తర్వాత తీర్మానము ఉపసంహరించుకొనబడెను. ఇది జనవరి ౩౦వ తేదీజరిగెను.

ధనియాలపంటకు తేనెటీగలవల్ల లాభము

గాంధిమహాత్ముని సలహా

ఫిబ్రవరి నెల ౧౭వ తేదీగల హరిజనపత్రికలో గాంధిమహాత్ముడిట్లు వ్రాసెను.

కోయంబత్తూరు జిల్లాలోని ... గ్రామవాసాభివృద్ధికై వై.యం.సి.యే. గ్రామపునర్నిర్మాణకేంద్రస్థానము ఏర్పాటుచేయబడెను. అచటుపనిచేయు మున్న జె. యస్. జయకర్ గారికి ఉత్తరము వ్రాయగా వారి వద్దనుండి యీక్రిందిరీతిగా జవాబువచ్చెను.

"ధనియాలపంటకు తేనెటీగలవల్ల కలిగెలాభమును కృష్ణస్వామి నాయుడుగారు అనేకయొక చిన్నభూస్వాములు ప్రక్కనున్న వారికి ప్రత్యక్షముగా చూపించుచున్నారు. తేనెటీగలు కొత్తిమీరు పొలములలో ఎగురును. పుష్పములమీద వాలి ఒకదానిలోని పుప్పొడిని మరొకపుష్పముమీద జల్లుటవలన ధనియాలపంట చాలవృద్ధిగానగును. ఇదిగాక యీ తేనెటీగలు ఆపుష్పములలోనుండి మకరందము నుసిల్చి తేనెతుట్టెయందు నిల్వచేయుటవల్ల ౧౨ పౌనుల తేనె లభింపగలదు. ఈ ౧౨ పౌనుల తేనెయొక్క విలువ రు ౬-౦-౦ ఉండగలదు. ధనియాలపంటవల్ల వచ్చే నికరలాభముగాక యీ తేనెవల్లనే రు ౬-౦-౦ లు లభించుచున్నది.

[illegible]

నేపాళ్ ప్రభువుకు విందు

కాంగ్రెసు ప్రముఖులు పాల్గొనుట

[illegible]

౨౩ గురు మిషన్ క్రైస్తవులు హిందువులగుట

[illegible]

మరగోధుమపండి — తిరుగలిపిండి

కంటవదియే శ్రేష్ఠమని గాంధిమహాత్ముడనుట

[illegible]

గోధుమపిండి

[illegible]

బెల్లము

[illegible]

మహావసంతకుసుమాకరము

ఇయ్యది జగత్ప్రసిద్ధమైన [illegible] వీర్యవర్ధకాంశము. [illegible] ప్రపంచ సౌఖ్యములకు మూలమైన [illegible] శ్రీరామబాణము!!

మరియు, మూత్రవ్యాధులు, శ్వాస, కాస, క్షయ, పలువిధములగు సెగరోగములు, పాండు, వివిధ ప్రమేహములు, [illegible] మంటలు, తిమ్మిరులు, [illegible] నుండి విముక్తి నొందించి, [illegible] సంభోగశక్తి, వీర్యవృద్ధి, అధిక తేజస్సును, [illegible]

[illegible]

తులం ౧కి రు ౩-౦-౦

[illegible]

శ్రీ సరస్వతి ఆయుర్వేద ఫార్మసి

[illegible]

వర్తకులకు లాభము

గోలకొండ పత్రికయందు ప్రకటన వేయించి మీవ్యవహారమునందు లాభము పొందుడు. ఈపత్రిక నిజాంరాష్ట్రమునందంతటను బ్రిటిషిండియాయందును విరివిగాప్రచారముచేయుచున్నది. ప్రకటనరేట్ల వివరములకు:—"మేనేజరు గోలకొండపత్రిక" హైదరాబాదు, అని వ్రాయుడు.

REG. No. N. 45

Reg. No. M. 21

STAMP

... and published by G. Ramakrishna Reddy at the Golkonda Press ...